

Pomoc społeczna w Gdyni

rok 2018

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni

Spis treści

Spis tabel	4
Wprowadzenie	5
 Część 1 - Informacje ogólne	6
1. Podstawowe informacje	6
2. Rodziny objęte wsparciem MOPS w Gdyni	6
2.1. Pozafinansowe formy wsparcia	8
2.2. Finansowe formy wsparcia	9
 Część 2 - Formy wsparcia adresowane do grup o specyficznych potrzebach	10
1. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych	10
1.1. Wzmacnianie aktywności seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku	10
1.1.1. Działania prowadzone przez Centrum Aktywności Seniora.....	10
1.1.2. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.....	11
1.2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	14
1.3. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	15
1.4. Opieka dzienna	17
1.5. Mieszkalnictwo wspierane i chronione	18
1.6. Opieka całodobowa	18
1.6.1. Gdyński Ośrodek Wsparcia Bosmańska 32a	18
1.6.2. Gdyński Ośrodek Wsparcia Chwarznieńska 93	19
1.6.3. Zapewnienie opieki stałej w domach pomocy społecznej	19
2. Wsparcie dziecka i rodziny	20
2.1. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	20
2.1.1. Zespół ds. intensywnej pracy socjalnej z rodziną	20
2.1.2. Asystentura ustawowa	20
2.1.3. Pozostałe działania	20
2.2. Rodzinna piecza zastępcza	21
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza pod nadzorem MOPS	22
2.3.1. Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	23
2.3.2. Niepubliczne placówki opiekuńczo - wychowawcze pod nadzorem MOPS	23
2.4. Zespół Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka”	24
2.5. Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo - wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych	27
2.6. Wsparcie oferowane przez organizacje pozarządowe wyłonione w drodze konkursu	28
2.6.1. Wsparcie samotnych matek i rodzin ubogich realizowane przez Gaudium Vitae im. Stanisławy Leszczyńskiej	28
2.6.2. Wsparcie ubogich mieszkańców Gdyni realizowane przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, Pomorski Zarząd Wojewódzki w Gdańsku	28

3. Wsparcie osób bezrobotnych, osób bezdomnych oraz osób w kryzysie mieszkaniowym.....	28
3.1. Wsparcie osób bezrobotnych – działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i w partnerstwie z innymi podmiotami	28
3.2. Wsparcie osób bezdomnych oraz osób w kryzysie mieszkaniowym – działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i w partnerstwie z innymi podmiotami	29
3.2.1. Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej.....	29
3.2.2. Działania w partnerstwie.....	29
3.2.3. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.....	30
Część 3 - Pozostałe działania	31
1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	31
1.1. Podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	32
1.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	34
1.3. Klub Abstynenta Krokus.....	34
2. Gdyńskie Centrum Diagnostyki i Terapii FASD	34
3. Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.....	35
4. Dział Cyfryzacji i Technologii Informatycznych.....	36
5. Poradnictwo specjalistyczne	36
5.1. Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.....	36
5.2. Poradnictwo prawne	36
6. Realizowane projekty	37
7. Wolontariat w MOPS.....	39
8. Gminny Program Rewitalizacji	39
8.1. Rewitalizacja społeczna Wzgórza Orlicz-Dreszera.....	40
8.2. Rewitalizacja społeczna ulic Opata Hackiego i Zamenhofa	40
8.3. Rewitalizacja społeczna ulicy Dickmana	41
9. Animowanie społeczności lokalnej	41
10. Współpraca trójsektorowa - akcja „Podaj dalej ciepło”	41
11. Zaangażowanie na forum międzynarodowym	41
12. Społecznie odpowiedzialne zlecanie zadań publicznych oraz wspieranie inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej	42
13. Współpraca z Radami Dzielnic.....	42
14. Funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	43
15. Dokumenty strategiczne i programowe	43
Pozostałe informacje dot. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni za rok 2018.....	44
Pozostałe informacje o realizacji zadań jednostki – Centrum Aktywności Seniora w 2018 roku.....	45

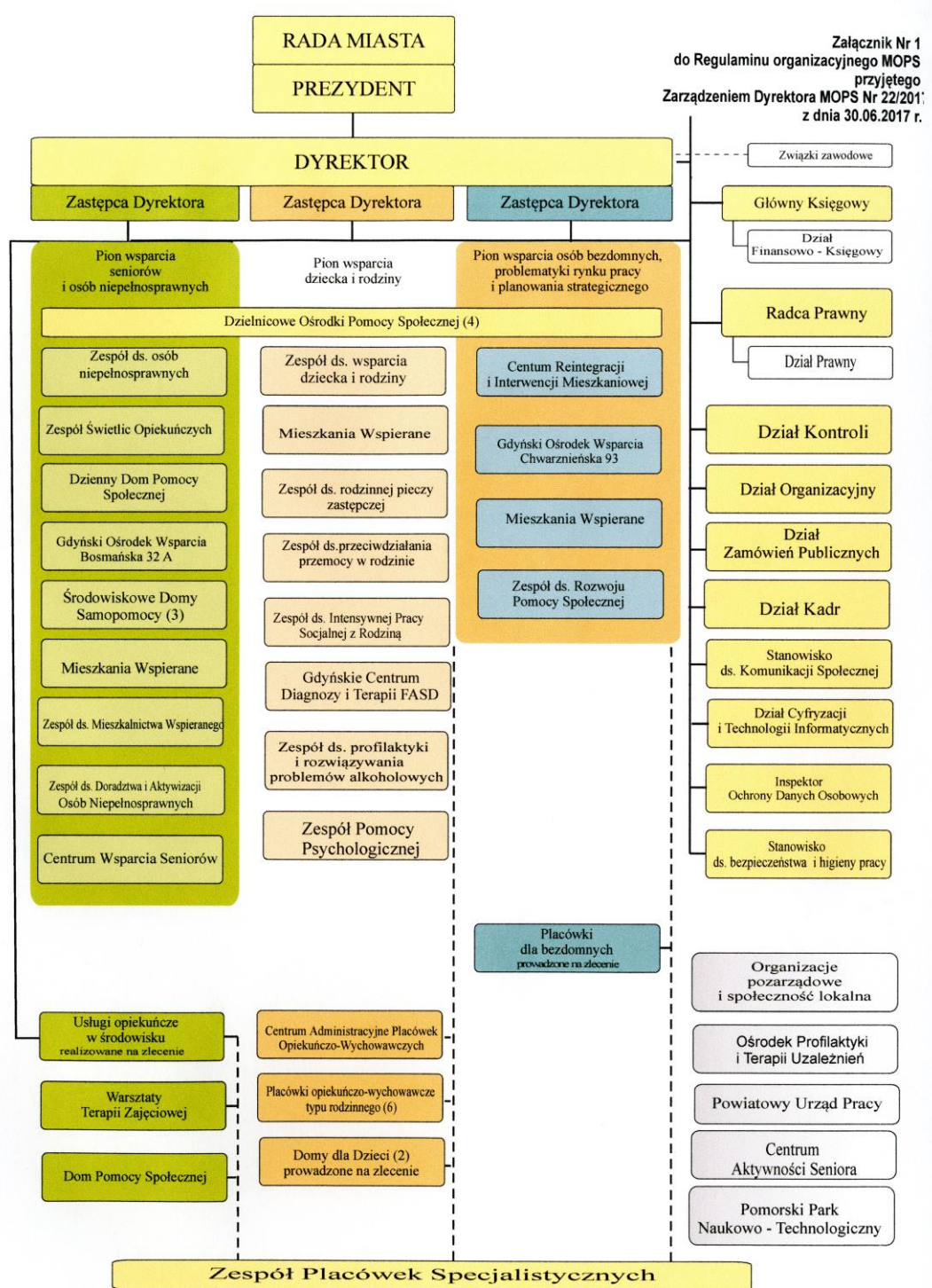
Spis tabel, schematów, rysunków

Schemat nr 1. Struktura systemu pomocy społecznej w Gdyni w 2018 roku.....	5
Tabela nr 1. Liczba rodzin i osób objętych wsparciem w 2018 roku	6
Tabela nr 2. Typy rodzin objętych wsparciem w 2018 roku	6
Tabela nr 3. Powód źródłowy objęcia wsparciem w 2018 roku	7
Rysunek nr 1. Klienci MOPS objęci wsparciem w 2018 roku według poszczególnych dzielnic Gdyni.....	8
Tabela nr 4. Wybrane świadczenia udzielone w 2018 roku.....	9
Tabela nr 5. Realizacja zadań w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w 2018 roku	14
Tabela nr 6. Finansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w formach aktywności w 2018 roku	14
Tabela nr 7. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w 2018 roku	16
Tabela nr 8. Ośrodki wsparcia dziennego dla seniorów i osób niepełnosprawnych w strukturze MOPS w 2018 roku	17
Tabela nr 9. Rodzinna piecza zastępcza w 2018 roku	22
Tabela nr 10. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe w okresie 01.01.2018 – 31.08.2018 roku.....	26
Tabela nr 11. Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe w okresie 01.09.2018 – 31.12.2018 roku.....	26
Tabela nr 12. Placówki zapewniające schronienie na terenie Gdyni	30
Tabela nr 13. Podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	32
Tabela nr 14. Zadania realizowane we współpracy z Radami Dzielnic w 2018 roku	42
Tabela nr 15. Orzeczenia, legitymacje oraz karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w 2018 roku	43

Wprowadzenie

Poniższy dokument stanowi sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018, o którym mowa w art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.) oraz w art. 76 ust. 4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.). Jest jednocześnie informacją o działalności gdyńskich jednostek, funkcjonujących w sferze zabezpieczenia społecznego.

Schemat nr 1. Struktura systemu pomocy społecznej w Gdyni w 2018 roku

Część 1 – Informacje ogólne

1. Podstawowe informacje

Działania MOPS w Gdyni prowadzone są w ramach wyodrębnionych obszarów problemowych, zgrupowanych w trzy piony zarządzania, którym podporządkowana jest struktura ośrodka. Struktura systemu pomocy społecznej w Gdyni przedstawiona została powyżej (zob. schemat nr 1).

Wszystkie jednostki organizacyjne MOPS w Gdyni oraz placówki znajdujące się pod jego nadzorem funkcjonują w oparciu o Roczne plany działania (RPD).

W MOPS w Gdyni na dzień 31.12.2018 roku zatrudnionych było ogółem 625 pracowników, tj. 573,58 etatów, w tym 144 pracowników socjalnych, tj. 142,48 etatów.

Pracownicy socjalni mają zapewniony dostęp do supervizji grupowej.

Budżet MOPS Gdynia na 2018 rok wyniósł 92.274.734,00 zł (plan; wydatki 88.585.398,77 zł).

2. Rodziny objęte wsparciem MOPS w Gdyni

W roku 2018 w ramach działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni przyznano decyzją świadczenia 4.261 osobom. W wyniku tych decyzji wsparcie uzyskało 4.640 rodzin, w tym 4.234 rodziny otrzymywały świadczenia, a 406 rodzin skorzystało wyłącznie z pomocy w postaci pracy socjalnej.

Tabela nr 1. Liczba rodzin i osób objętych wsparciem w 2018 roku

Wyszczególnienie	Podmioty decyzji administracyjnych *	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Pomoc w postaci materialnej	4 261	4 234	6 349
Pomoc udzielona wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	406	919

* rozłączna liczba osób (jedna osoba wykazana jeden raz), w stosunku do których zrealizowano w 2018 roku świadczenia pomocy społecznej na mocy decyzji administracyjnej

Wśród rodzin korzystających z instytucjonalnego wsparcia pomocy społecznej dominują gospodarstwa jednoosobowe (71,6% ogółu). W mniej niż co czwartej rodzinie (16,9%), objętej wsparciem MOPS Gdynia w 2018 roku, przebywały dzieci.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych wsparciem w 2018 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	4 640	7 305
w tym rodziny z dziećmi	782	2 805
w tym rodziny niepełne	380	1 175
w tym rodziny emerytów i rencistów	1 710	2 098
w tym gospodarstwa jednoosobowe	3 321	3 321

W toku analizy wskazano źródłowe powody wsparcia ¹ gdyńskich rodzin. Cztery główne grupy dyspersyjne w 2018 roku są analogiczne do roku poprzedzającego i są to:

- niepełnosprawność (1.903 rodziny, tj. 44,9% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),

¹Tzn. takie powody, które są najistotniejsze i z których wynikają lub mogą wynikać inne problemy.

- długotrwała lub ciężka choroba (810 rodzin, tj. 19,1% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),
- bezdomność (529 rodzin, tj. 12,5% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (461 rodzin, tj. 10,9% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia).

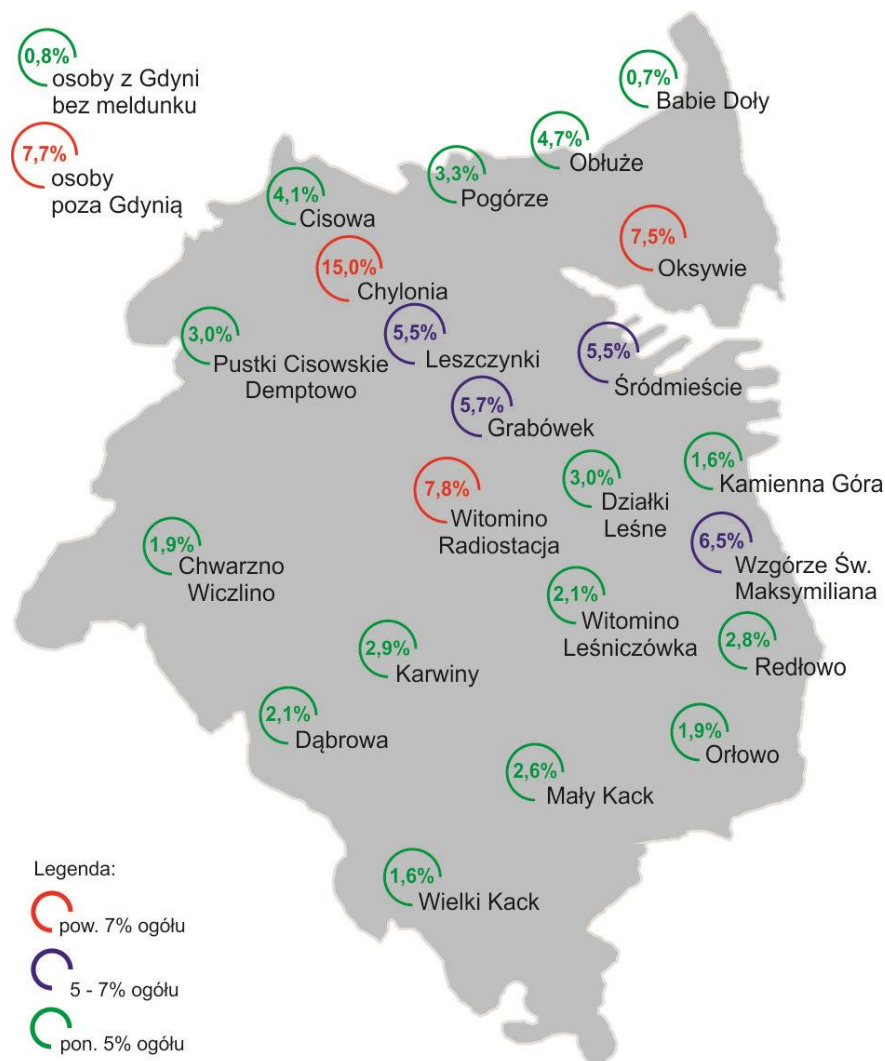
Tabela nr 3. Powód źródłowy objęcia wsparciem w 2018 roku

Lp.	Powód źródłowy objęcia wsparciem	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	154	241
2.	Bezdomność	529	608
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	35	134
	w tym wielodzietność	11	66
4.	Bezrobocie	201	399
5.	Niepełnosprawność	1 903	2 460
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	810	1 035
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	461	1 258
	w tym rodziny niepełne	247	708
	w tym rodziny wielodzietne	77	393
8.	Przemoc w rodzinie	11	35
9.	Alkoholizm	86	104
10.	Narkomania	13	19
11.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	20	33
12.	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	11	23
	Ogółem	4 234	6 349

W porównaniu do roku poprzedzającego, w 2018 roku odnotowano spadek liczby rodzin objętych wsparciem MOPS Gdynia (por. w 2012 r. – 5.160 rodzin, w 2013 r. – 5.095 rodzin, w 2014 r. – 4.862 rodzin, w 2015 r. – 4.608 rodzin, w 2016 r. – 4.624 rodziny; w 2017 r. – 4.828 rodzin; w 2018 r. – 4.640 rodzin).

Analizując strukturę klientów MOPS w aspekcie terytorialnym, tj. faktycznego miejsca pobytu, zauważana jest – podobnie jak w ubiegłych latach – dominacja mieszkańców trzech gdyńskich dzielnic: Chyloni (15,0% ogółu), Witomina-Radiostacji (7,8% ogółu) oraz Oksywiu (7,5% ogółu). Na wysokim poziomie utrzymuje się także odsetek klientów przebywających faktycznie poza Gdynią, tj. w ponadgminnych domach pomocy społecznej czy też placówkach dla osób bezdomnych (7,7% ogółu).

Rysunek nr 1. Klienci MOPS objęci wsparciem w 2018 roku według poszczególnych dzielnic Gdyni (N=4.261)

2.1. Pozafinansowe formy wsparcia

Wsparcie w środowisku na rzecz klientów koncentruje się wokół dwóch pionów specjalizacyjnych: wsparcia dziecka i rodziny oraz wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych oraz wypracowanego modelu pracy socjalnej (tzw. **trójpodziału pracy socjalnej**), obejmującego:

1) **regularną pracę socjalną** – realizowaną na poziomie poszczególnych jednostek MOPS i wykonywaną głównie w odniesieniu do osób i środowisk, w których nasilenie i stopień komplikacji barier nie powodują bezpośredniego zagrożenia negatywnymi, trwałymi i nieodwracalnymi skutkami. W MOPS Gdynia dotyczy ona większości środowisk.

2) **pogłębioną pracę socjalną (PPS)** – realizowaną na poziomie poszczególnych jednostek MOPS, w głównej mierze w czterech Dzielnicowych Ośrodkach Pomocy Społecznej. Pogłębioną pracą socjalną objęto w 2018 roku **36 klientów MOPS** (zawarto 36 kontraktów socjalnych).

3) **intensywną pracę socjalną (IPS)** – realizowaną w wyodrębnionej jednostce organizacyjnej MOPS, tj.: Zespole ds. intensywnej pracy socjalnej z rodziną (zob. szerzej: część 2, pkt. 2.1.1). Intensywną pracą socjalną objęto w 2018 roku **170 klientów MOPS**.

Poza trójpodziałem realizowane są także:

1) **asystentura ustawowa** (w stosunku do osób z niską motywacją i małymi zasobami zmiany), którą objęto w 2018 roku 131 rodzin (zob. szerzej: część 2, pkt. 2.1.2),

2) zintensyfikowane formy wsparcia osób niepełnosprawnych w ramach **oferty Zespołu ds. doradztwa i aktywizacji osób niepełnosprawnych (DON)**, którymi objęto w 2018 roku 116 osób (zob. szerzej: część 2, pkt. 1.1.2).

W 2018 roku ogółem **453 środowiska** objęte zostały bardziej zintensyfikowanymi – niż regularna praca socjalna – formami wsparcia / oddziaływania (w tym 322 klientów w ramach PPS / IPS / DON oraz 131 rodzin w ramach asystentury).

2.2. Finansowe formy wsparcia

Katalog finansowych form wsparcia obejmuje kilkanaście rodzajów świadczeń pomocy społecznej. Wsparcia finansowego udzielano m.in. w postaci: zasiłków stałych, celowych i okresowych, pomocy w zakresie dożywiania, finansowania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Informacje w tym zakresie zawiera tabela nr 4.

Tabela nr 4. Wybrane świadczenia udzielone w 2018 roku

Wyszczególnienie	Wydatek
Zasiłki stałe	
Wypłacono zasiłki stałe dla 1.529 osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.	7 903 468,24 zł
Zasiłki celowe	
Z zasiłków celowych , przyznawanych na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (np. zakup leków, żywności, opału), skorzystało 2.315 osób.	1 572 565,40 zł
Zasiłki okresowe	
Z zasiłków okresowych skorzystało 155 osób, w tym m.in. z powodu: bezrobocia (29 osób), długotrwałej choroby (21 osób) i niepełnosprawności (5 osób).	133 578,96 zł
Program "Posiłek dla potrzebujących" - pomoc państwa w zakresie dożywiania	
Pomocą objęto łącznie 2.580 osób, którym decyzją przyznano świadczenie. Pomocą w formie posiłku (pełnego obiadu) objęto 487 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz 52 osoby dorosłe w formie bonów obiadowych. Zasiłek celowy na zakup posiłku przyznano 2.041 osobom.	1 242 710,97 zł (wydatek bez uwzględnienia zasiłków celowych)
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono za 1.444 osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej, za 13 osób wychodzących z bezdomności, niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu oraz za 39 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej.	738 265,37 zł
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacano za 35 dzieci przebywających w dwóch całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, prowadzonych przez Gdańską Fundację Innowacji Społecznej („Dom pod Magnolią” oraz „Dom na Klifie”).	12 402,00 zł

Część 2 – Formy wsparcia adresowane do grup o specyficznych potrzebach

1. Wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych

1.1. Wzmacnianie aktywności seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku

1.1.1. Działania prowadzone przez Centrum Aktywności Seniora (CAS)

W 2018 roku CAS, w ramach realizacji inicjatyw wzmacniających aktywność, sprawność i poprawę jakości życia najstarszych mieszkańców Gdyni, działał w partnerstwie ze 149 podmiotami, w tym organizacjami pozarządowymi i szkołami. Koordynował również 6 miejskich klubów seniora: „Chylonia”, „Śródmieście”, „Orłowo”, „Witomino”, „Północ” oraz „Wielki Kack”; ten ostatni powstał w październiku 2018 roku, dzięki współpracy z Laboratorium Innowacji Społecznych i dotacji MRPiPS). Ponadto, CAS współpracował i wspierał merytorycznie 22 kluby działające przy parafiach, spółdzielniach i pod patronatem organizacji pozarządowych, które skupiły łącznie 2.898 osób. Koordynował także realizację działań adresowanych do seniorów, prowadzonych przez organizacje pozarządowe, a dotowanych z budżetu miasta Gdyni. W 2018 roku ogółem 18 organizacji realizowało 24 zadania w ramach ogłoszonych konkursów grantowych, w tym 9 organizacji realizowało 9 zadań w ramach konkursu dotyczącego prowadzenia klubów seniora. Łączna kwota środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym na programy aktywizacji seniorów wyniosła 209.960,03 zł.

W bazie Centrum Aktywności Seniora figurowało 9.263 seniorów, w tym studenci Gdyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, uczestnicy zajęć pozauniwersyteckich i sportowych oraz programu „Karta Gdynia Senior Plus”. Poza tym 5.324 osoby objęte były programem Gdynia 55+ oraz klubów seniora wspieranych przez miasto. Ofertą CAS w 2018 roku objętych zostało ogółem 10.931 seniorów.

Realizowano:

1) działalność kulturotwórczą, poznawczą, prozdrowotną, integracyjną i rozrywkową, w tym m.in.:

a) w ramach współpracy z ośrodkami kultury, sztuki, rekreacji i rozrywki – wyjścia do kina, teatru, opery i na koncerty (6.493 bilety przekazywane seniorom nieodpłatnie lub częściowo odpłatnie);

b) cotygodniowe spotkania muzyczne, comiesięczne spotkania taneczne, okolicznościowe występy teatru i chóru CAS oraz zespołu instrumentalnego;

c) wernisaże prac fotografii, malarstwa i rysunku w siedzibie CAS, klubach i zaprzyjaźnionych instytucjach;

d) cykliczne spotkania w ramach programu „Świat bez tajemnic” oraz „Spotkania z ciekawymi ludźmi”;

e) jednodniowe wycieczki (45 wyjazdów o charakterze poznawczym i integracyjnym, z których skorzystało łącznie 2.001 osób);

f) zajęcia ruchowe – 33 grup (m.in. taniec nowoczesny, pilates, latino, terapia tańcem i ruchem, tai chi, *stretching*) oraz program sportowy – 16 grup w każdym semestrze, skupiających 636 osób (m.in. basen, pilates, joga, siłownia, gimnastyka usprawniająca z elementami fitnessu);

g) 38 warsztatów, w tym m.in.: dekoracje z recyklingu, teatralne, malarstwa i rysunku, fotografii, zdrowego żywienia, brydża sportowego, karaoke;

h) 42 wykłady i warsztaty w dziesięciu blokach tematycznych – 88 grup;

i) cykliczne imprezy o charakterze integracyjnym i okolicznościowym z udziałem seniorów, animatorów klubów i wolontariuszy oraz pomorskich UTW.

2) działania o charakterze edukacyjnym:

zajęcia w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku realizowane we współpracy z organizacjami partnerskimi, m.in.: Uniwersytetem Morskim (wcześniej: Akademią Morską), Akademią Marynarki Wojennej, Parafią p.w. NSPJ, Towarzystwem Przyjaźni Polsko-Francuskiej, Cechem Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Wyższą Szkołą Komunikacji Społecznej, Centrum Nauki Experiment, Hotelem

Mercure Gdynia. W 2018 roku programem edukacyjnym zostało objętych 3.450 osób (w tym w zajęciach GUTW uczestniczyło 2.074 seniorów, w pozauniwersyteckich – 1.376).

3) działania o charakterze informacyjnym:

- a) systematyczne przekazywanie aktualnych danych o działalności CAS zarówno w zakresie tematyki klubowej, jak i uniwersyteckiej poprzez Internet, trójmiejską i krajową prasę, radio i telewizję;
- b) eksponowanie bieżących informacji w postaci plakatów ogłoszeniowych, udziału w krajowych konferencjach i spotkaniach;
- c) prezentowanie działań na konferencjach krajowych oraz delegacjom krajowym i zagranicznym odwiedzającym CAS podczas wizyt studyjnych i integracyjnych.

Ponadto, kontynuowano program włączania seniorów w działania na rzecz innych seniorów (realizowano grupy tematyczne: konwersacje z języka rosyjskiego i niemieckiego, rękodzieło, szydełkowanie, kółka i konsultacje informatyczne, Klub Miłośników Fotografii „Wizjer”, grupy konwersacyjne z języka angielskiego prowadzone przez liderów oraz spotkania karaoke i brydża sportowego, zajęcia wokalne) oraz rozszerzano realizację idei łączenia pokoleń (m.in. poprzez organizowanie większej liczby wspólnych spotkań, występów chóru i teatru CAS, wystaw, udział w występach dzieci w przedszkolach, szkołach, wspólne zajęcia seniorów i przedszkolaków, a także goszczenie dzieci i młodzieży w siedzibie CAS). Seniorzy przygotowywali również święta wielkanocne i bożonarodzeniowe dla mieszkańców Gdyni.

Kontynuowano również współpracę z instytucjami, reprezentowano jednostkę na spotkaniach, wizytach studyjnych i konferencjach na terenie kraju, realizowano wspólne projekty z UTW i innymi partnerami. Kontynuowano współpracę z Komunalnym Związkiem Gmin „Dolina Redy i Chylonki”, w ramach której odbywały się systematycznie warsztaty wyjazdowe dla gdyńskich seniorów. Siódmy rok w Spółdzielni Mieszkaniowej Senior w Gdyni Witomino odbywały się w ramach GUTW cotygodniowe wykłady z trzech przedmiotów.

W 2018 roku zgodnie z potrzebami seniorów rozszerzono ofertę z zakresu edukacji, kultury i profilaktyki zdrowotnej oraz odnotowano znaczący wzrost aktywności gdyńskich seniorów dzięki popularyzacji różnych form działalności CAS. Nadal dużym zainteresowaniem cieszył się portal internetowy dla gdyńskich seniorów www.seniorplus.gdynia.pl, gdzie zamieszczane były publikacje dotyczące wydarzeń oraz informacje o imprezach i zainteresowaniach samych seniorów. We wrześniu po raz kolejny przeprowadzone zostały zapisy na GUTW i zajęcia pozauniwersyteckie za pośrednictwem Internetu, z czego skorzystało około 374 studentów.

W 2018 roku kolejny raz zorganizowano w siedzibie CAS zbiórkę pieniędzy na Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. W listopadzie zorganizowano Przegląd Twórczości Artystycznej Seniorów Gdynia 2018. Do sierpnia 2018 roku realizowano projekt Karta „Gdynia Senior Plus”, w ramach którego wydano seniorom ogółem 8.000 kart. Od września projekt ten został objęty Kartą Mieszkańca Gdyni.

Wydatki Centrum Aktywności Seniora w 2018 roku wyniosły wraz z grantami 2.505.284,34 zł.

1.1.2. Działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W roku 2018 MOPS Gdynia, regularnie uczestniczył w działaniach **Pomorskiej Koalicji na Rzecz Zdrowia Psychicznego**, której celem jest poprawa sytuacji i jakości życia osób doświadczających problemów ze zdrowiem psychicznym oraz ich rodzin. W ramach działań zrealizowano kampanię społeczną na rzecz podniesienia świadomości o chorobach i zaburzeniach psychicznych pn.: „Odmień swoją głowę” oraz kampanię informacyjną, której tematem przewodnim było zdrowie psychiczne (w materiałach zawarto gdyńską ofertę wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi). Ponadto, zorganizowano Trójmiejskie Obchody Dnia Solidarności z osobami Chorującymi Psychiczenie na terenie Trójmiasta, konferencję „Otworzyć Bramy Tolerancji – jak współdziałać dla dobra osoby chorującej psychicznie”, warsztaty w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym Gdynia, Trójmiejski Turniej Bowlingu w Gdyni, spotkania artystyczne w Klubie 1,2,3 i akcję „Sadzimy Ziolo na

wesoło". W ramach prowadzonych działań koalicyjnych, zorganizowano także **II Pomorskie Forum Samopomocowe osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego**, współtworzone przez trójmiejski ruch samopomocowy, w tym członków Stowarzyszenia św. Walentego oraz uczestników projektu MOPS Gdynia pn. Ekspert przez doświadczenie. Forum, którego celem była wymiana doświadczeń w organizacji i realizacji działań samopomocowych w Polsce, skierowane było do osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego, profesjonalistów, studentów i nauczycieli akademickich.

W 2018 roku regularnie organizowano spotkania grup roboczych w ramach – zainicjowanego przez MOPS w Gdyni – **Gdyńskiego partnerstwa na rzecz osób niepełnosprawnych intelektualnie**. Gdyńskie partnerstwo to sieć organizacji pozarządowych, które prowadzą warsztaty terapii zajęciowej, jednostek samorządowych i publicznych szkół specjalnych, współpracujących ze sobą w celu diagnozowania potrzeb i wypracowywania propozycji skutecznych rozwiązań problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin. W trakcie spotkań grup roboczych, w 2018 roku pracowano m.in. nad aktualizacją Gdyńskiego Standardu Warsztatów Terapii Zajęciowej.

W 2018 roku w ramach działań **Gdyńskiej Koalicji na Rzecz Zdrowia Psychicznego** zorganizowano m.in.: szkolenia dla pracowników socjalnych z zakresu pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi z udziałem ekspertów przez doświadczenie (ogółem 72 godziny / udział 40 osób); comiesięczne spotkania grupy dla rodzin i najbliższego otoczenia osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego, warsztaty prowadzone metodą *design thinking* dotyczące projektowania usługi eksperta przez doświadczenie, a także brano udział w akcjach okolicznościowych (m.in. dzień gdyński w ramach Dni solidarności z osobami chorującymi psychicznie, Akcja Róża od św. Walentego, II Pomorskie Forum Samopomocowe osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego).

Od września 2018 roku funkcjonuje także **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny MOPS Gdynia**, w ramach którego osoby zainteresowane mogą skorzystać z konsultacji indywidualnych w tematyce zaburzeń zdrowia psychicznego. Konsultacje świadczone są jednocześnie przez profesjonalistę (pracownika Zespołu ds. doradztwa i aktywizacji osób niepełnosprawnych) oraz tzw. eksperta przez doświadczenie. Dyżury Punktu odbywają się dwa razy w miesiącu: w pierwszą i третią środę miesiąca, w godzinach 16.00-18.00.

W 2018 roku kontynuowały działalność trzy **Kluby samopomocy dedykowane osobom z niepełnosprawnościami**, tj.:

1) **Klub 1,2,3**, przy ul. Warszawskiej 42, dla osób po kryzysach psychicznych oraz z zaburzeniami psychicznymi. Działa codziennie w dni powszednie. Klub oferuje szereg zajęć, mających na celu aktywizację uczestników klubu i poprawę ich kondycji psychofizycznej oraz zbudowanie społeczności osób, które z powodu zaburzeń psychicznych lub kryzysów, zostały wykluczone społecznie. Oferta Klubu obejmuje m.in.: zajęcia psychoedukacyjne, terapię zajęciową, warsztaty komputerowe, kulinarne, taneczne i literackie, indywidualne poradnictwo psychologiczne oraz wyjścia uspołeczniające. W ramach działalności Klubu funkcjonuje również grupa wsparcia.

W 2018 roku w zajęciach klubowych uczestniczyło narastająco 66 osób.

2) **Klub Samopomocy**, przy ul. Fredry 3, dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, wykazujących przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – w szczególności dla osób z zespołami psychoorganicznymi, demencjami starczymi, a także osób z problemem alkoholowym. Działa codziennie w dni powszednie. Oferta Klubu obejmuje m.in.: terapię zajęciową, trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej, trening pamięci oraz organizacji czasu wolnego – adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb uczestników.

W 2018 roku w zajęciach klubowych uczestniczyły narastająco 45 osób.

3) **Klub Samopomocy** w Zespole ds. aktywizacji i doradztwa osób niepełnosprawnych (DON), przy ul. Chrzanowskiego 14/2. Klub działa codziennie w dni powszednie. Oferta klubu obejmuje prowadzenie m.in.: grup wsparcia, terapii zajęciowej, grupy samopomocowej, wyjść uspołeczniających.

W 2018 roku w zajęciach klubowych uczestniczyło narastająco 106 osób.

W 2018r. funkcjonowały dwa **Kluby Terapii Zajęciowej** dla osób z niepełnosprawnością, tj.:

1) **Klub Terapii Zajęciowej przy MOPS Gdynia** – Klub funkcjonuje od 1 września 2018r. w ramach Zespołu ds. doradztwa i aktywizacji osób niepełnosprawnych. Jego zadaniem jest zapewnienie dziennej aktywności dla osób niepełnosprawnych, w szczególności absolwentów gdyńskich szkół specjalnych. W Klubie zatrudnione są 4 osoby (psycholog-koordynator, starszy terapeuta, terapeuta, starszy opiekun). Od IX. do XII.2018 roku Klub objął wsparciem 12 osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz sprzężoną. Zajęcia klubowe odbywają się w pomieszczeniach Młodzieżowego Domu Kultury w Gdyni.

2) **Klub Terapii Zajęciowej „Ja też chcę być aktywny”** – Klub prowadzony przez Stowarzyszenie Osób z Wadą Słuchu "CISZA" w Gdyni w ramach realizacji zadania publicznego z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w formie powierzenia). Termin realizacji zadania: od 01.08.2018r. do 31.12.2019r. Zadaniem Klubu jest zapewnienie dziennej aktywności dla osób niepełnosprawnych, w szczególności absolwentów gdyńskich warsztatów terapii zajęciowej. Klub zapewnia 12 miejsc i funkcjonuje przy ul. Prostokątnej 4a.

Działania terapeutyczne obu Klubów ukierunkowane są na podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania – prowadzone są w nich zajęcia z zakresu terapii zajęciowej, treningu umiejętności społecznych, zajęć usprawniających, a także organizowane wyjścia oraz imprezy okolicznościowe.

W 2018 roku kontynuowano **opiekę prawną i kuratelę** nad osobami niepełnosprawnymi. Pod opieką 32 opiekunów prawnych znajdowało się 65 osób, w tym 54 dotyczyły opieki prawnej nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi, a 11 – opieki nad małoletnimi. Ponadto, 13 osób sprawowało kuratelę nad 31 osobami częściowo ubezwłasnowolnionymi, zgodnie z wydanymi postanowieniami sądu.

Zadania o charakterze aktywizującym, integrującym oraz edukacyjnym dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami realizowane są także przez Dzielnicowe Ośrodki Pomocy Społecznej, często w ścisłej współpracy z lokalnymi podmiotami i przy wykorzystaniu zasobów środowiska lokalnego. W 2018 roku w ramach działań Dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej zrealizowano ogółem **5 projektów socjalnych**, w których uczestniczyło blisko 250 osób.

Zespół ds. doradztwa i aktywizacji osób niepełnosprawnych (DON). Działania jednostki skoncentrowane są w głównej mierze na wspieraniu i aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych oraz budowaniu koalicji międzyinstytucjonalnej nie tylko na rzecz klientów, ale też wokół poszczególnych zakresów tematycznych w obrębie niepełnosprawności. W 2018 roku Zespół DON zmienił siedzibę i funkcjonuje obecnie przy ul. Chrzanowskiego 14 w Gdyni (wcześniej przy ul. Wendy 7/9).

W roku 2018 Zespół objął wsparciem 116 osób niepełnosprawnych, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi (zawarto 110 Indywidualnych Programów Integracji Społeczno-Zawodowej oraz 32 Indywidualne Ścieżki Reintegracji), wykorzystano ogółem 10 instrumentów aktywnej integracji. Wymiernym efektem pracy Zespołu było podjęcie/utrzymanie w 2018 roku zatrudnienia przez 40 klientów. Ponadto, około 90 osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów / profesjonalistów skorzystało ze wsparcia w postaci poradnictwa.

Do lutego 2018 roku w Zespole DON realizowano projekt pn. **„Ekspert przez doświadczenie”**, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (zob. szerzej: część 3, pkt. 6).

Na mocy Zarządzenia Nr 8/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni z dnia 27.03.2018 roku Zespół ds. wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych MOPS Gdynia zmienił nazwę na **Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych**. Zespół zmienił jednocześnie siedzibę i funkcjonuje obecnie przy ul. Władysława IV 43 (wcześniej przy ul. Grabowo 2). Do zadań Zespołu w dalszym ciągu należą sprawy z zakresu zadań własnych i administracji rządowej realizowanych przez gminę i powiat, określone w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Zespół wykonując zadania obejmuje swoim działaniem cały teren Gdyni.

W 2018 roku Gmina Miasta Gdyni została wyróżniona w konkursie „**Samorząd Równych Szans 2017**”, organizowanym przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Gdynię doceniono za realizację miejskiego projektu „Wiatr w żagle! Gdynia wspiera opiekunów osób z niepełnosprawnościami” (realizowanego w partnerstwie m.in. Urzędu Miasta Gdyni, Laboratorium Innowacji Społecznych oraz MOPS Gdynia), w tym za usługę opieki wytchnieniowej dla tych, którzy zajmują się osobami zależnymi.

1.2. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Informacje na temat udzielonych dofinansowań do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych oraz likwidacji barier, udzielonych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zawiera tabela nr 5.

Tabela nr 5. Realizacja zadań w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w 2018 roku

Wyszczególnienie	Wydatek
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	
Dofinansowanie przyznano 819 osobom, w tym: - 730 osobom dorosłym, - 89 osobom małoletnim.	649 630,54 zł
Dofinansowanie likwidacji barier	
Dofinansowanie przyznano 74 osobom (w tym 13 małoletnim), z tego: - 43 osobom w ramach likwidacji barier architektonicznych, - 6 osobom w ramach likwidacji barier w komunikowaniu, - 25 osobom w ramach likwidacji barier technicznych.	264 147,69 zł

W 2018 roku finansowano również uczestnictwo osób niepełnosprawnych w warsztatach terapii zajęciowej i turnusach rehabilitacyjnych (dofinansowanie). Informacje na ten temat zawiera tabela nr 6.

Tabela nr 6. Finansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w formach aktywności w 2018 roku

Wyszczególnienie	Wydatek
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ze środków PFRON	
Dofinansowanie przyznano 157 osobom, w tym: - 22 niepełnosprawnym osobom dorosłym, - 63 niepełnosprawnym osobom małoletnim, - 11 opiekunom dorosłych osób niepełnosprawnych, - 61 opiekunom małoletnich osób niepełnosprawnych.	166 724,00 zł

Finansowanie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej (koszty działania 4 warsztatów terapii zajęciowej) prowadzonych przez organizacje pozarządowe na terenie Gdyni *	
Sfinansowano uczestnictwo 138 osób.	2 536 166,34 zł (w tym środki PFRON: 2 282 510,25 zł)

* sfinansowano również udział 1 mieszkańca Gdyni w WTZ na terenie powiatu gdańskiego

W 2018 roku kontynuowano realizację programu „Aktywny Samorząd” na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Gdynia a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program umożliwia dofinansowanie m.in. zakupu określonych urządzeń i sprzętu, wsparcie w uzyskaniu prawa jazdy kat. B, pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Adresatami programu były osoby niepełnosprawne, w zależności od obszarów wsparcia – w wieku aktywności zawodowej i te które przekroczyły wiek aktywności zawodowej oraz dzieci i młodzież do 18 roku życia posiadające znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Według stanu na koniec 2018 roku w ramach programu przyznano dofinansowanie 242 osobom niepełnosprawnym z terenu Gdyni (w tym 174 studentom) na łączną kwotę 831.184,00 zł. (uwaga: podano kwoty i ilości osób wg stanu na koniec 2018r.; ostateczna liczba osób, którym przyznano dofinansowania oraz kwota dofinansowań w 2018 roku będzie znana po 15 kwietnia 2019r., ponieważ zawieranie umów, wypłata i rozliczenie dofinansowań za edycję programu Aktywny samorząd 2018 trwa do połowy kwietnia 2019 roku).

Samorząd Powiatu Miasta Gdyni od 2017 roku uczestniczy w realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami III”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej. W 2018 roku do realizatora programu nie wpłynęły nowe projekty dotyczące likwidacji barier transportowych, złożono jednak do Pomorskiego Oddziału PFRON dokumenty rozliczeniowe dwóch projektów (Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie Koło w Gdyni oraz Środowiskowego Domu Samopomocy MOPS Gdynia) na zakup samochodów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, którym przyznano dofinansowanie w roku poprzedzającym. Obsługę administracyjną projektu zapewniał Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych MOPS Gdynia.

1.3. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

W 2018 roku usługi opiekuńcze (zwykłe i specjalistyczne) świadczone były przez organizacje pozarządowe, bądź firmy prywatne, wyłonione w drodze przetargu (zob. tab. nr 7), jak również przez zatrudniony w MOPS Gdynia zespół opiekunów. Usługi świadczone są w miejscu zamieszkania oraz w mieszkaniach wspieranych przez Zespół ds. Mieszkalnictwa Wspieranego (zob. szerzej: część 2, pkt. 1.5). Działania prowadzone są w oparciu o **Gdyński standard usług opiekuńczych**.

Centrum Wsparcia Seniorów (CWS) – odpowiada m.in. za organizację, koordynację i monitoring usług wspierająco-opiekuńczych dla osób wymagających pomocy w miejscu zamieszkania, w szczególności usług opiekuńczych (w tym teleopieki) i specjalistycznych usług opiekuńczych. Od 01.11.2017 roku w ramach CWS funkcjonuje zespół opiekunów (liczący 85 opiekunów wg stanu na dzień 31.12.2018r.), świadczących usługi opiekuńcze w rejonie działania DOPS nr 4. CWS odpowiada także za kierowanie do Domów Pomocy Społecznej i Gdyńskich Ośrodków Wsparcia oraz nadzór nad biegiem interwencji w pionie senioralnym.

W 2018r. z **teleopieki** – usługi całodobowej umożliwiającej wezwanie pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa (np. nagłe zasłabnięcie, upadek) – skorzystały 42 osoby. Łączne wydatki na realizację zadania wyniosły zaś 16.591,53 zł.

Zespół Świetlic Opiekuńczych – odpowiada m.in. za organizowanie, koordynowanie i nadzór nad usługami opiekuńczymi świadczonymi w formie świetlic opiekuńczych. Jest to grupowa forma usług opiekuńczych, która ma na celu działania aktywizujące i podtrzymujące sprawność uczestników, uwzględniające ich integrację ze środowiskiem lokalnym, zapobiegające społecznemu wykluczeniu oraz umożliwiające jak najdłuższe funkcjonowanie osób w środowisku zamieszkania. Zespół, przy realizacji zadań, współpracuje z jednostkami organizacyjnymi MOPS, instytucjami, organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania usług wspierająco-opiekuńczych dla osób wymagających pomocy w miejscu zamieszkania, w oparciu o wyniki analizy i monitoringu potrzeb tego typu usług.

Zespół realizuje zadania poprzez samodzielne świadczenie usług opiekuńczych w formie świetlic opiekuńczych lub ich zlecenie podmiotom zewnętrznym. W 2018 roku funkcjonowały 3 świetlice opiekuńcze, w tym dwie prowadzone przez Zespół Świetlic Opiekuńczych i jedna prowadzona przez podmiot zewnętrzny (zob. tabela nr 7).

Od dnia 19.02.2018 r. świetlica opiekuńcza przy ul. Armii Krajowej 28 świadczy także **opiekę wytchnieniową**. Z usługi w ramach opieki wytchnieniowej nad zależną osobą starszą – mieszkańcem Gminy Gdynia – korzystali w godzinach dostępności świetlicy opiekuńczej niezawodowi opiekunowie faktyczni, w wymiarze nie dłuższym niż 3 godziny jednorazowo w danym miesiącu kalendarzowym. W 2018 roku z usługi wytchnieniowej skorzystało łącznie 13 osób.

Tabela nr 7. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w 2018 roku

Wyszczególnienie	Wydatek
Usługi opiekuńcze	
Usługami w środowisku objęto 1.094 osoby i wykonano 332.726 świadczeń, a w mieszkaniach wspieranych przez Zespół ds. Mieszkalnictwa Wspieranego – 44 osoby i 12.039 świadczeń. Realizatorzy usług: 1) Firma Gwarant-Tomczyk na terenie DOPS nr 3. 2) MARMED Sp. z o.o. na terenie DOPS nr 1 i DOPS nr 2 oraz częściowo w obszarze DOPS nr 4 (do dn. 30.06.2018r.). Dla obszaru DOPS nr 4 usługi świadczone są także przez zatrudniony w MOPS zespół opiekunów (dla dzielnicy Witomino przez cały 2018r., a dla pozostałych dzielnic w rejonie DOPS nr 4 od dn. 01.07.2018r.).	7 320 185,34 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	
Usługami w środowisku objęto 172 osoby i wykonano 77.278 świadczeń, a w mieszkaniach wspieranych przez Zespół ds. Mieszkalnictwa Wspieranego – 46 osób i 17.031 świadczeń. Realizator usług: 1) Agencja Służby Społecznej KOŚCIELAK (do dn. 30.04.2018r.) 2) Konsorcjum Nadzieja (od dn. 01.05.2018r.)	1 594 231,52 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z autyzmem	
Usługami objęto 42 osoby i wykonano 13.975 świadczeń. Realizator usług: 1) Agencja Służby Społecznej KOŚCIELAK	450 320,00 zł
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla młodzieży i dorosłych ze spektrum autyzmu, w tym z Zespołem Aspergera	
Usługami objęto 6 osób i wykonano 3.498 świadczeń. Realizator usług: 1) Agencja Służby Społecznej KOŚCIELAK	123 909,00 zł

Świetlice opiekuńcze	
1) Dwie świetlice opiekuńcze dla seniorów przy ul. Armii Krajowej 28/2-3: - funkcjonują od pon. do pt. w godz. 7.30 - 16.30; - zapewniają ogółem 23 miejsca; - w 2018 roku usługami objęto narastająco 33 osoby; - realizator usługi: Zespół Świetlic Opiekuńczych.	413 181,65 zł
2) Świetlica opiekuńcza dla seniorów przy ul. Chyłońskiej 217: - funkcjonuje od pon. do pt. w godz. 8.00 - 16.00; - zapewnia 12 miejsc; - w 2018 roku usługami objęto narastająco 17 osób; - realizator usługi: Fundacja ADAPTACJA z Gdyni.	

1.4. Opieka dzienna

Opieka dzienna dla seniorów i osób niepełnosprawnych zapewniana jest w czterech ośrodkach wsparcia funkcjonujących w strukturze MOPS. Podopieczni uzyskują w nich opiekę i pomoc w codziennych czynnościach życiowych, otrzymują posiłki, aktywnie spędzają czas, rozwijając umiejętności i zainteresowania. Informacje na temat ośrodków wsparcia dziennego dla seniorów i osób niepełnosprawnych prezentuje tabela nr 8.

W 2018 roku kontynuowano realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, polegające na przygotowaniu warunków do uruchomienia środowiskowego domu samopomocy dla 30 osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu Gdyni oraz jego prowadzenie. Zgodnie z umową nr KB/12/MOPS/2015 z dn. 21.12.2015r., zadanie realizowane jest przez Gdyńską Fundację „Dom Marzeń”. W 2018 roku w ramach realizacji zadania rozpoczęto budowę, a także dokonano przyłączenia, odbioru i kontroli przyłącza wody oraz podpisano umowę o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej. Zakończenie prac i uruchomienie Domu planowane jest do końca 2019 roku.

Funkcje wsparcia dziennego dla osób starszych i niepełnosprawnych spełnia także Gdyński Ośrodek Wsparcia Chwarznieńska 93 – placówka opiekuńcza funkcjonująca w miejscu Tymczasowego Ośrodka Opiekuńczego od czerwca 2018 roku (zob. szerzej: część 2, pkt. 1.6.2).

Tabela nr 8. Ośrodki wsparcia dziennego dla seniorów i osób niepełnosprawnych w strukturze MOPS w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Informacje o placówce	Liczba miejsc w placówce	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia placówki w 2018 r. (narastająco)
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy, przy ul. Gen. Maczka 1	Ośrodek wsparcia dla dorosłych osób chorujących psychicznie.	45	47, w tym 1 w ramach Programu „Za Życiem”
2.	Środowiskowy Dom Samopomocy, przy ul. Maciejewicza 11	Ośrodek wsparcia dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.	68	70, w tym 28 w ramach Programu „Za Życiem”
3.	Środowiskowy Dom Samopomocy, przy ul. Wąsowicza 3	Ośrodek wsparcia dla osób starszych, wykazujących przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. ŚDS prowadzi także indywidualne konsultacje dla rodzin i opiekunów osób z zespołami otępiennymi (w spotkaniach mogą uczestniczyć opiekunowie osób nie będących podopiecznymi ŚDS).	50	67, w tym 23 w ramach Programu „Za Życiem”

4.	Dzienny Dom Pomocy Społecznej, przy ul. Gen. Maczka 1	DDPS przeznaczony jest dla osób, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, w tym choroby otępiennej, wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych oraz dla osób, którym rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Placówka specjalizuje się w opiece i terapii osób chorujących na Alzheimera . W DDPS funkcjonuje grupa wsparcia „Sami Sobie” dla rodzin i opiekunów podopiecznych, a także Klub Seniora „Łączymy Pokolenia”. DDPS realizuje szereg działań międzypokoleniowo, w szczególności z udziałem przedszkolaków.	60	81
----	---	--	----	----

1.5. Mieszkalnictwo wspierane i chronione

Zespół ds. mieszkalnictwa wspieranego świadczy usługi dla osób chorujących psychicznie lub/i z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób starszych, m.in.: rozwija umiejętności niezbędne do samodzielnego życia, świadczy usługi opiekuńczo-pielęgnacyjne (zob. tabela nr 7), wspiera w okresach nawrotów choroby, pomaga w kontaktach z placówkami ochrony zdrowia. W 2018 roku w 10 mieszkaniach będących dotychczas w strukturach MOPS Gdynia mieszkało łącznie 47 osób. Ponadto, w 3 mieszkaniach będących w zasobach gminy, które pracownicy Zespołu obejmują wsparciem, zamieszkiwało 6 osób.

W 2018 roku w związku z realizacją zadania dotowanego przez Wojewodę Pomorskiego w ramach **tworzenia sieci mieszkań chronionych** (Program "Za życiem") pozyskano dotację w kwocie 2.911.000 zł i przy wkładzie własnym Gminy równym 50% zakupiono 7 mieszkań na rynku wtórnym i 3 na rynku pierwotnym (z udziałem Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji UM), przeprowadzono adaptację 3 lokali z zasobów Gminy, a także dokonano pierwszego wyposażenia tych mieszkań, niezbędnego dla funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w warunkach jak najbardziej zbliżonych do domowych. W nowoutworzonych 13 mieszkaniach chronionych powstało łącznie 45 miejsc dla osób, które wymagają tej formy wsparcia. Ponadto w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono adaptację 1 lokalu z zasobów Gminy i po wyposażeniu utworzono mieszkanie wspierane dla 4 osób. W wyniku powyższych działań w gdyńskiej sieci mieszkań wspieranych i chronionych stworzono warunki wsparcia dla kolejnych 49 osób. Zadanie będzie kontynuowane w 2019 roku.

1.6. Opieka całodobowa

Osobom niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania w środowisku ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność zapewniana jest opieka całodobowa o charakterze czasowym – w Gdyńskim Ośrodku Wsparcia Bosmańska 32a i Gdyńskim Ośrodku Wsparcia Chwarzeńska 93 lub stałym – w domach pomocy społecznej.

1.6.1. Gdyński Ośrodek Wsparcia Bosmańska 32a

Ośrodek jest miejscem czasowej, całodobowej opieki, pielęgnacji oraz rehabilitacji, głównie dla osób samotnych – po hospitalizacji w okresie rekonwalescencji. Stanowi również okresową formę wsparcia dla rodzin, które na co dzień sprawują bezpośrednią opiekę nad zależnym członkiem rodziny (jako forma całodobowej opieki wytchnieniowej). Placówka dysponuje 43 miejscami. W 2018 roku wsparcia udzielono 150 osobom.

Na mocy Zarządzenia Nr 41/218 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni z dnia 23 października 2018 roku, Ośrodek Opiekuńczy dla osób przewlekle chorych przy ul. Bosmańskiej 32a zmienił nazwę na **Gdyński Ośrodek Wsparcia Bosmańska 32a**.

1.6.2. Gdyński Ośrodek Wsparcia Chwarznieńska 93

W 2018 roku zakończono proces przebudowy Tymczasowego Ośrodka Opiekuńczego przy ul. Chwarznieńskiej 93. Na mocy Uchwały NR XLIII/1258/18 Rady Miasta Gdynia z dnia 30 maja 2018 roku oraz Zarządzenia Nr 21/218 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni z dnia 12 czerwca 2018 roku, w miejsce Tymczasowego Ośrodka Opiekuńczego powołano nową jednostkę pod nazwą: **Gdyński Ośrodek Wsparcia Chwarznieńska 93**. W dniu 04.06.2018 roku odbyło się uroczyste otwarcie ośrodka i rozpoczął się nowy rozdział w funkcjonowaniu placówki, jako ośrodka wsparcia dla osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Gdyński Ośrodek Wsparcia Chwarznieńska 93 przeznaczony jest dla mieszkańców miasta Gdyni, zarówno mężczyzn jak i kobiet, którzy z powodu niesamodzielności nie są w stanie przebywać w środowisku dotychczasowego zamieszkania. Ośrodek realizuje wsparcie w odniesieniu do osób będących w stanie zagrożenia zdrowia w wyniku braku odpowiedniej opieki i pielęgnacji oraz w odniesieniu do osób, w przypadku których wyczerpano wszelkie możliwości wsparcia środowiskowego. Powyższe cele realizowane są w placówce poprzez podnoszenie aktywności mieszkańców z elementami rehabilitacji w trybie wsparcia dziennego, całodobową opiekę i pielęgnację, opiekę wytnieniową oraz animację więzi interpersonalnych i sąsiedzkich oraz inne działania w obszarze reintegracji społecznej. W dni robocze w Ośrodku prowadzone jest praca socjalna, fizjoterapia oraz terapia zajęciowa.

Placówka dysponuje 48 miejscami. W okresie 04.VI-31.XII.2018 roku wsparcia udzielono 43 osobom.

1.6.3. Zapewnienie opieki stałej w domach pomocy społecznej

W roku 2018 w domach pomocy społecznej w Gdyni i poza Gdynią narastająco przebywało 311 osób, w tym umieszczono ogółem 47 osób wymagających całodobowej opieki.

1) Dom Pomocy Społecznej w Gdyni przy ul. Pawiej 31

Dom Pomocy Społecznej w Gdyni (DPS) funkcjonuje jako placówka stałego pobytu. Placówka zapewnia mieszkańcom usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających (w tym terapię zajęciową) i rehabilitacyjnych (kinezyterapię i fizykoterapię). DPS umożliwia i organizuje także pomoc mieszkańcom w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

Przy DPS działa Klub Seniora „Tęcza” (klub zrzesza seniorów mieszkających na terenie dzielnic: Pustki Cisowskie-Demptowo i Cisowa) oraz Fundacja „Słoneczna Jesień”, która wspiera działalność DPS.

Placówka posiada 79 miejsc dla mieszkańców, w tym: 52 miejsca dla osób w podeszłym wieku i 27 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych. W 2018 roku w DPS w Gdyni przebywało narastająco 91 osób, w tym umieszczono 12 osób.

W 2018 roku wydatki Domu Pomocy Społecznej na realizację zadań wyniosły 4.147.645,34 zł.

2) ponadgminne domy pomocy społecznej

W 2018 roku w domach pomocy społecznej poza Gdynią przebywało narastająco 220 osób (mieszkańców Gdyni) wymagających całodobowej opieki, w tym umieszczono 35 osób.

W 2018 roku wydatki na realizację zadania wyniosły 5.686.348,84 zł.

2. Wsparcie dziecka i rodziny

2.1. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.1.1. Zespół ds. intensywnej pracy socjalnej z rodziną przy ul. Wolności 11a

W jednostce prowadzona jest intensywna praca socjalna, zgodnie z opracowanym i wdrożonym w MOPS Gdynia trójpodziałem pracy socjalnej. Intensywna praca socjalna realizowana jest przez 18. pracowników socjalnych, zatrudnionych w ramach Zespołu.

W 2018 roku Zespół zmienił siedzibę i funkcjonuje obecnie przy ul. Wolności 11a w Gdyni (wcześniej przy ul. Chrzanowskiego 14/3).

W 2018 roku intensywną pracą socjalną objęto 166 rodzin (zawarto 170 kontraktów socjalnych), na rzecz których realizowano ogółem 11 instrumentów aktywnej integracji.

2.1.2. Asystentura ustawowa

Od 2013 roku w MOPS – w każdym z czterech Dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej – zatrudnieni są asystenci rodzin. Asystenci pracują z rodzinami, u których stwierdzono brak motywacji do współpracy i wejścia w proces wsparcia w jednym z trzech poziomów pracy socjalnej. Są to w większości rodziny, u których zdiagnozowano wysoki stopień zagrożenia odebrania dzieci i które w większości objęte są nadzorem kuratora rodzinnego. Drugą grupę odbiorców wsparcia stanowią rodziny, których dzieci już przebywają w pieczy zastępczej, a które wytypowane zostały do wejścia w proces reintegracji i pracy w kierunku powrotu dzieci do domu rodzinnego.

W 2018 roku 10 asystentów rodziny współpracowało ze 131 rodzinami, w których łącznie wychowywało się 224 dzieci.

Wydatki na realizację zadania w 2018 roku wyniosły 552.841,91 zł, w tym etaty asystentów rodzin współfinansowano w kwocie 143.956,00 zł ze środków dotacji z budżetu państwa w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 oraz w kwocie 56.615,00 zł z Funduszu Pracy.

2.1.3. Pozostałe działania

W 2018 roku w ramach działań Dzielnicowych Ośrodków Pomocy Społecznej zrealizowano **12 projektów socjalnych na rzecz dzieci i rodziców**, m.in. o charakterze edukacyjnym i integracyjnym, w których udział ogółem wzięło ponad 400 osób. Przy realizacji projektów pracownicy socjalni często podejmowali współpracę z innymi instytucjami i wykorzystywali zasoby środowiska lokalnego.

W 2018 roku kontynuowano projekt pn. **Malujemy Gdynię żaglami**, w którym grupą docelową stanowiły rodziny (rodzice i dzieci) współpracujące z asystentami rodziny. Celem projektu było wytworzenie wspólnej przestrzeni dla rodziców i ich dzieci, w której będą mogli uczyć się współpracy, komunikacji, rozwiązywania problemów w grupie rodzinnej czy rówieśniczej i w aktywny sposób przyczynić się do wzmocnienia wzajemnych pozytywnych relacji w rodzinie. Istotną wartością projektu, podobnie jak w poprzedniej edycji, była także edukacja morska oraz przygotowanie młodych gdynian do bezpiecznego poruszania się po wodzie. W tym zakresie projekt zakładał organizację w miesiącach maj-wrzesień zajęć żeglarskich i rejsów po Zatoce Gdańskiej na pokładzie jachtu „Galped”, którego właścicielem jest MOPS. W 2018 roku w regularnych cotygodniowych rejsach brało udział 19 dzieci i 5 rodziców. Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem – zarówno dzieci, jak i rodziców – i będzie kontynuowany w kolejnych latach.

W 2018 roku MOPS Gdynia zorganizował kolejną edycję gdyńskiej **kampanii społecznej pn. „Zwyczajna rodzina”**, propagującą ideę rodzicielstwa zastępczego, skierowaną do mieszkańców Gdyni, w tym kandydatów na rodziców zastępczych oraz gdyńskich rodzin zastępczych. W ramach działań kampanijnych w 2018r. m.in.: (1) współorganizowano (wraz z Koalicją na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej) w kwietniu 2018r. w Gdyni **I Ogólnopolskie Spotkanie Organizatorów Rodzinnej**

Pieczny Zastępczej i Jednostek Samorządu Terytorialnego pn. „Kierunek Dziecko”, w którym udział wzięło blisko 200 pracowników jednostek samorządowych z całej Polski; (2) przedłużono na okres kolejnego roku usługę hostingową dla strony www.zwyczajnarodzina.pl; (3) zorganizowano piknik otwarty z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego dla mieszkańców Gdyni, w tym gdyńskich rodzin zastępczych (udział ok. 300 osób).

W ramach „**Gdyńskiej grupy na rzecz integracji imigrantów**”, kontynuowane były działania MOPS Gdynia z roku ubiegłego, mające na celu integrację cudzoziemców mieszkających w Gdyni oraz realne zabezpieczenie obszaru interwencyjnego, w szczególności cudzoziemskich rodzin z dziećmi. W ramach realizacji ww. celów:

1) funkcjonuje Punkt Informacyjny dla Cudzoziemców (przy ul. Świętojańskiej 57/1 w Gdyni, czynny raz w tygodniu), w którym można uzyskać: doradztwo prawne i pobytowe oraz pomoc w uzyskaniu wsparcia socjalnego, zapisach na darmowe kursy języka polskiego oraz znalezieniu pracy; 75% ogółu osób, które skorzystały ze wsparcia Punktu stanowili obywatele Ukrainy, 10% - Białorusi, 5% - Rosji. Pozostały odsetek (10%) to osoby innej narodowości (Nepal, Indie, Nigeria, Wenezuela, Meksyk, Wielka Brytania, Mongolia, Czeczenia, Kolumbia, Syria, Chile); w ramach działalności Punktu w 2018 roku udzielono ogółem 293 porady indywidualne i 235 porad w formie elektronicznej;

2) funkcjonuje Sklep Społeczny „Za stołem” – Punkt Dystrybucji Żywności Świeżej (przy ul. Lotników 86 w Gdyni, czynny dwa razy w tygodniu), w którym wydawana jest żywność (pozyskiwana ze sklepów wielkogabarytowych) cudzoziemcom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej; w 2018r. rozpoczęto prace nad uruchomieniem drugiego sklepu społecznego;

3) działa dwuosobowy zespół pracowników socjalnych, który wraz z pracownikami Sklepu Społecznego weryfikuje sytuacje życiowe rodzin cudzoziemskich (w szczególności rodzin z dziećmi);

4) we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Gdyni zorganizowane zostały kursy języka polskiego dla 8 grup imigrantów, w tym: 7 grup rosyjskojęzycznych oraz 1 grupa anglojęzyczna. Zajęcia prowadzone były przez 4 lektorki; w 2018 roku w zajęciach uczestniczyło 115 osób.

W 2018 roku kontynuowano współpracę z **Pomorskim Zespołem ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**. Przedstawiciel MOPS Gdynia był jednym z 21. członków Zespołu, powołanego Zarządzeniem Wojewody Pomorskiego nr 227/2015 z dnia 14 sierpnia 2015r., którego celem jest usprawnienie organizacji działalności prewencyjnej, wsparcia i reintegracji ofiar handlu ludźmi oraz pobudzenie aktywności lokalnych samorządów, fundacji i stowarzyszeń w tym zakresie. W 2018 roku odbyło się 7 posiedzeń Zespołu, którego działalność objęła m.in. organizację 10. konferencji i szkoleń, w których udział wzięło ogółem 720 osób.

2.2. Rodzinna piecza zastępcza

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w strukturze MOPS funkcjonuje **Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej**. Do jego zadań należy m.in.: prowadzenie naboru i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka (RDD); zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, a także zapewnienie im wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz pomocy w postaci koordynatora, rodziny pomocowej, wolontariusza; sporządzanie opinii dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dokonywanie ocen rodzin zastępczych lub RDD pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy, przeprowadzanie diagnoz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W 2018 roku w ramach działań Zespołu zrealizowano m.in.:

1) szkolenia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (udział wzięły 54 osoby); szkolenia dla dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego

(4 osoby); szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione (24 osoby); szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i rodzinne domy dziecka (19 osób);

2) 15 zatrudnionych w Zespole koordynatorów współpracowało z 219 rodzinami zastępczymi/rodzinnymi domami dziecka (liczba podana narastająco);

3) udzielono 1.642 porady w ramach poradnictwa specjalistycznego;

4) odbyło się 610 Zespołów oceniających sytuację dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

(5) wydano 673 opinie dotyczące zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej i całokształtu sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka;

(6) 90 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka zostało ocenionych pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Zespół dzięki współpracy z podmiotami zewnętrznymi realizował akcje okolicznościowe, zapewniał zajęcia rozwijające uzdolnienia dzieci oraz formy spędzania czasu wolnego. Organizowano również grupy edukacyjno-szkoleniowe, grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Ponadto, prowadzono działalność propagującą ideę rodzicielstwa zastępczego, w tym zorganizowano kampanię społeczną pn. „Zwyczajna rodzina” (zob. szerzej: część 2, pkt. 2.1.3).

Łączne wydatki na działalność Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku wyniosły 1.953.096,09 zł, w tym kwota dofinansowania w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 – 307.958,00 zł.

W 2018 roku rodzinna piecza zastępcza objęła ogółem **245 rodzin zastępczych oraz 12 rodzinnych domów dziecka**, w których przebywało łącznie 402 dzieci.

Tabela nr 9. Rodzinna piecza zastępcza w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin / rodzinnych domów dziecka	Liczba dzieci umieszczonych
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	172	204
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	58	75
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	15	41
4.	Rodzinne domy dziecka	12	85
5.	Rodziny pomocowe	8	28

* liczba rodzin i dzieci w rodzinach nie sumuje się z uwagi na możliwość przekształcenia profilu rodziny w trakcie roku (najczęściej w kierunku od rodziny zawodowej do rodzinnego domu dziecka)

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza pod nadzorem MOPS

W ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2018 roku zapewniono **110 miejsc w 10 placówkach opiekuńczo-wychowawczych**, tj.:

1) **5 publicznych placówek typu rodzinnego** (zabezpieczono 40 miejsc), w których w 2018 roku narastająco przebywało 51 dzieci (w tym 13 przyjętych w 2018 roku).

2) **3 publicznych placówek łączących zadania typu socjalizacyjnego i interwencyjnego** (zabezpieczono 42 miejsca), w których w 2018 roku narastająco przebywało 55 dzieci (w tym 17 przyjętych w 2018 roku). Placówki prowadzone są przez Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gdyni.

3) **2 niepublicznych placówek typu socjalizacyjnego** (zabezpieczono 28 miejsc), w których w 2018 roku narastająco przebywało 35 dzieci (w tym 10 przyjętych w 2018 roku). Placówki prowadzone są przez Gdańską Fundację Innowacji Społecznej.

W 2018 roku w w/w placówkach przebywało ogółem 139 dzieci, którym zapewniono całodobową opiekę, wychowanie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb (*uwaga: liczba dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie sumuje się z uwagi na możliwość przebywania dziecka w więcej niż jednej placówce w trakcie roku*).

2.3.1. Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych (CAPOW) przy ul. Filomatów 2

Zadaniem Centrum – powołanego do działania 01 stycznia 2014 roku na mocy Uchwały Rady Miasta Gdyni – jest zapewnienie wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej Placówkom Opiekuńczo-Wychowawczym Nr 1, 2 i 3 w Gdyni. W skład struktury organizacyjnej CAPOW wchodzi:

- 1) siedziba Centrum przy ul. Filomatów 2,
- 2) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Gdyni przy ul. Łanowej 22A,
- 3) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Gdyni przy ul. Św. Faustyny 9,
- 4) Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 w Gdyni przy ul. Druskiennickiej 38.

Placówki łączą zadania socjalizacyjne i interwencyjne, zapewniając całodobową opiekę i wychowanie młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionej opieki rodzicielskiej, jednocześnie wspierając działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki nad dziećmi.

W 2018 roku trzy placówki otoczyły opieką narastająco 55 wychowanków, w tym przyjętych zostało 17 wychowanków. Placówki opuściło w tym czasie 19 podopiecznych. W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym umieszczonych zostało 6 wychowanków, w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym – 1 wychowanek. Konsultacji i opieki lekarza psychiatry wymagało 20 wychowanków (w tym 10 – hospitalizacji w szpitalu psychiatrycznym, 2 – na Oddziale Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich w Starogardzie Gdańskim, 1 – w Krajowym Oddziale Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich). W placówkach przebywało 5 wychowanków z niepełnosprawnością intelektualną. Z regularnego wsparcia terapeutycznego w 2018 roku skorzystało 31 wychowanków.

Wśród 19 opuszczających placówkę wychowanków:

- do rodziny biologicznej powróciło: 12;
- usamodzielniało się: 6;
- do rodzinnej pieczy zastępczej powrócił: 1.

W ramach gospodarki finansowej CAPOW dysponuje 4 budżetami samodzielnych jednostek organizacyjnych – w 2018 roku w łącznej sumie 3.258.097,00 zł.

2.3.2. Niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze pod nadzorem MOPS

1) „**Dom na Klifie**” jest całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, zabezpieczającą miejsca dla 14 dzieci w wieku 13-18 lat. W 2018 roku w placówce przebywało narastająco 18 dzieci.

2) „**Dom pod Magnolią**” jest całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, zabezpieczającą miejsca dla 14 dzieci w wieku 10-18 lat. W 2018 roku w placówce przebywało narastająco 17 dzieci.

Obie placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadziła Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej. Do placówek przyjmowane były dzieci okresowo lub trwale pozbawione opieki rodzicielskiej z terenu Gdyni, a w wyjątkowych sytuacjach także spoza powiatu. Podstawą skierowania dziecka do placówki było postanowienie Sądu. Wychowankowie uczestniczyli w oddziaływaniach wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, w zakresie dostosowanym do indywidualnych potrzeb. Wychowankowie pozostawali w danej placówce do zmiany decyzji Sądu albo do usamodzielnienia. Prowadzona była stała współpraca z członkami rodziny wychowanków oraz innymi osobami pracującymi z dzieckiem, tj. nauczycielami, terapeutami, lekarzami, asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi. Kadra placówek stale współpracowała także z pracownikami z Zespołu ds. Wsparcia Dziecka i Rodziny oraz Zespołu ds. rodzinnej pieczy

zastępczej w MOPS w Gdyni, a także z pracownikami Sądu Rejonowego w Gdyni i Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku.

Wydatki na realizację ww. zadań wyniosły w 2018 roku 1.528.674,86 zł.

2.4. Zespół Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka” (ZPS) przy ul. Wejherowskiej 65

W 2018 roku w skład ZPS wchodziły lub podlegały nadzorowi:

- 1) placówki wsparcia dziennego: „Ognisko”, „Login” oraz „STARTER”,
- 2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- 3) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- 4) piętnaście placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Placówka Wsparcia Dziennego „Ognisko”:

W ramach działalności placówki zrealizowano m.in.:

- zajęcia w 3 grupach wychowawczych dla dzieci od 6 do 13 roku życia (skorzystało ogółem 58 osób);
- indywidualne terapie dla dzieci i młodzieży (12 osób);
- konsultacje diagnostyczne dla dzieci i młodzieży (12 osób / 18 godzin);
- warsztaty edukacyjne „Szkół dla rodziców” (47 osób / 118 godzin);
- zapewniono organizację wolnego czasu w okresie ferii;
- pomoc w formie nieodpłatnych posiłków;
- program stażowy „Warsztaty Intensywnej Pracy z Dzieckiem i Rodziną” dla absolwentów i studentów uczelni pedagogicznych.

Placówka Wsparcia Dziennego „Login”:

W ramach działalności placówki zrealizowano m.in.:

- zajęcia w 2 gr. wychowawczych dla dzieci w wieku 13-18 lat (skorzystało ogółem 37 osób);
- terapie indywidualne dla dzieci i młodzieży (11 osób);
- konsultacje diagnostyczne dla dzieci i młodzieży (8 osób / 10 godzin);
- warsztaty edukacyjne „Szkół dla rodziców” (37 osób / 92 godziny);
- zapewniono organizację wolnego czasu w okresie ferii;
- pomoc w formie nieodpłatnych posiłków;
- program stażowy „Warsztaty Intensywnej Pracy z Dzieckiem i Rodziną” dla absolwentów i studentów uczelni pedagogicznych.

Placówka Wsparcia Dziennego „STARTER” i Dział Animacji Środowiskowej (DAŚ):

W ramach działalności placówki i działu DAŚ zrealizowano m.in.:

- zajęcia grup socjoterapeutycznych ds. usamodzielnienia oraz zajęcia wspierające dla osób usamodzielnianych (skorzystało 50 osób / 121 spotkań grupowych / 133 konsultacje);
- zajęcia rozwojowe wspierające więzi rodzica/opiekuna z dzieckiem (57 osób / 59 spotkań / 42 konsultacje);
- zajęcia opiekuńcze dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat pn. „Grupa Lokomotywa” (13 osób / 52 spotkania / 13 konsultacji);
- warsztaty otwarte dla społeczności lokalnej (76 osób / 6 spotkań);
- wolontariat aktywny społecznie (17 osób / 39 spotkań).

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie:

Ogółem w 2018 roku ze wsparcia SOW skorzystało narastająco 455 osób. W ramach działalności placówki zrealizowano m.in.:

- pomoc psychologiczną dla osób doświadczających przemocy, w tym indywidualne konsultacje (skorzystały 397 osób / 839 konsultacji);

- grupę wsparcia oraz samopomocową grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy (łącznie z obu grup skorzystało 45 osób / 44 spotkania grupowe);
- udzielono pomocy w postaci schronienia i zapewnienia potrzeb bytowych w Hostelach dla osób doświadczających przemocy (wsparciem objęto 17 osób, w tym 9 dzieci);
- program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie (45 osób / 47 spotkań grupowych, 53 konsultacje indywidualne);
- poradnictwo prawne dla osób doświadczających przemocy (10 osób / 15 konsultacji);
- konsultacje lekarskie z lekarzem psychiatrą (28 osób / 40 konsultacji);
- pomoc socjalną dla osób doświadczających przemocy (45 osób / 214 konsultacji);
- wszczęto 32 procedury „Niebieskiej Karty”;
- kontynuowano utrzymanie „Niebieskiego Pokoju”, w którym odbywają się przesłuchania dzieci;
- warsztaty szkoleniowe dla profesjonalistów mających styczność ze zjawiskiem przemocy w rodzinie (przeszkolono 65 osób / 7 szkoleń).

Ośrodek Interwencji Kryzysowej:

Ogółem w 2018 roku ze wsparcia OIK skorzystały 572 osoby. W ramach działalności placówki zrealizowano m.in.:

- pomoc psychologiczną dla osób i rodzin w kryzysie (1.832 konsultacje interwencyjne dla 512 osób);
- dyżur całodobowego telefonu interwencyjnego (3.006 zgłoszeń);
- interwencje zewnętrzne (na miejscu zdarzenia) w tym działania „Wspólna Interwencja Niebieski Patrol” - wspólne interwencje psychologów i policjantów w sytuacji przemocy domowej (112 interwencji, w tym 101 w ramach Niebieskiego Patrolu),
- porady prawne (55 osób / 73 konsultacje);
- psychoterapię indywidualną (1.141 sesji indywidualnych dla 66 osób, w tym w ramach Programu stażowego dla Kształcących się Psychoterapeutów: 44 osoby i 661 sesji);
- psychoterapię par i rodzin (7 osób / 29 sesji);
- konsultacje lekarskie z lekarzem psychiatrą (66 osób / 120 konsultacji);
- program stażowy „Warsztaty Interwencji Kryzysowej i Pracy z Osobami Doświadczającymi Przemocy” (8 warsztatów szkoleniowych / 133 konsultacje merytoryczne / skorzystały 53 osoby);
- warsztaty szkoleniowe dla profesjonalistów z zakresu interwencji kryzysowej (2 warsztaty szkoleniowe / skorzystało 35 osób).

Placówki Wsparcia Dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe

W 2018 roku Zespół Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka” nadzorował pod kątem finansowym i animował pod kątem merytorycznym pracę Placówek Wsparcia Dziennego. W maju 2018 został przeprowadzony konkurs na prowadzenie Placówek Wsparcia Dziennego przez okres kolejnych trzech lat (od 01.09.2018 do 31.08.2021 roku).

Ze wsparcia placówek skorzystało w 2018 roku skorzystało: 492 dzieci w okresie 01.01.2018 – 31.08.2018 roku (zob. tab. nr 10) oraz 443 dzieci w okresie 01.09.2018 – 31.12.2018 roku (zob. tab. nr 11).

**Tabela nr 10. Placówki wsparcia dziennego
prowadzone przez organizacje pozarządowe w okresie 01.01.2018 – 31.08.2018 roku**

Lp.	Wyszczególnienie (podmiot prowadzący / adres placówki)	Zadanie	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia (narastająco)
1.	Gdyńskie Stowarzyszenie „Familia” / ul. Morska 89	Zorganizowanie pomocy dla dzieci, młodzieży i ich rodzin w postaci różnorodnych ofert zajęć i aktywności realizowanych w formie placówek wsparcia dziennego – prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z dzielnicy Grabówek	25
2.	Gdyńskie Stowarzyszenie „Familia” / ul. Leopolda Staffa 10	Zorganizowanie pomocy dla dzieci, młodzieży i ich rodzin w postaci różnorodnych ofert zajęć i aktywności realizowanych w formie placówek wsparcia dziennego – prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży z dzielnicy Karwiny	26
3.	Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wsparcia Społecznego / ul. Portowa 2	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Wyspa”	26
4.	Fundacja Zmian Społecznych „Kreatywni” / ul. Plk. Dąbka 52	Placówka Wsparcia Dziennego „Kreatywni” Oksywie	42
5.	Stowarzyszenie „180 stopni” / ZS Nr 14, ul. Nagietkowa 73	Placówka Wsparcia Dziennego „Youth Point” Gdynia Dąbrowa	35
6.	Stowarzyszenie „Perspektywa” / SP Nr 16, ul. Chabrowa 43	Prowadzenie Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy Socjoterapeutycznej „Wesołe Buziaki”	33
7.	Stowarzyszenie „Perspektywa” / SP Nr 6, ul. Cechowa 22	Prowadzenie Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy Socjoterapeutycznej „Socjo”	33
8.	Stowarzyszenie Świętego Mikołaja Biskupa / ul. Św. Mikołaja 1	Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej w dzielnicy Gdynia Chylonia	24
9.	Stowarzyszenie Świętego Mikołaja Biskupa / ul. Św. Mikołaja 1	Placówka Wsparcia Dziennego „Klub Alternative”	28
10.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitava” / ul. Widna 8	Placówka wsparcia dziennego „Vitava” na Witominie	39
11.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitava” / SP Nr 37, ul. Wiclińska 93	Placówka wsparcia dziennego „Vitava” na Wiclinie	24
12.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitava” / ul. Abrahama 82	Placówka wsparcia dziennego „Vitava” na ul. Abrahama 82	23
13.	Stowarzyszenie Społecznej Edukacji Non Stop / ul. Żeglarzy 5	Światłowcy – Krok po kroku zdobywanie umiejętności społecznych przez 4 pory roku	44
14.	Fundacja Zmian Społecznych „Kreatywni” / ul. Opata Hackiego 17	Placówka Wsparcia Dziennego „Klub Kreatywni”	31
15.	Fundacja Inicjatyw Społecznych „Łajba” / ul. Żeromskiego 26	Zorganizowanie pomocy dla dzieci, młodzieży i ich rodzin w postaci różnorodnych ofert zajęć i aktywności realizowanych w formie placówek wsparcia dziennego	59

**Tabela nr 11. Placówki wsparcia dziennego
prowadzone przez organizacje pozarządowe w okresie 01.09.2018 – 31.12.2018 roku**

Lp.	Wyszczególnienie (podmiot prowadzący / adres placówki)	Zadanie	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia (narastająco)
1.	Stowarzyszenie „Perspektywa” / ul. Cechowa 22	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT Świetlicy Socjoterapeutycznej „Socjo” w Szkole Podstawowej nr 6 w Gdyni przy ul. Cechowej 22 prowadzonej w formie podwórkowej	31
2.	Stowarzyszenie „Perspektywa” / ul. Chabrowa 43	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT Świetlicy Socjoterapeutycznej „Wesołe Buziaki” w Szkole Podstawowej nr 16 w Gdyni przy ul. Chabrowej 43, prowadzonej w formie podwórkowej	32

3.	Stowarzyszenie „Regionalne Centrum Wsparcia Społecznego” / ul. Portowa 3	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego SPOT Świetlica Wyspa w formie pracy podwórkowej jako metoda przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	29
4.	Fundacja Inicjatyw Społecznych „Łajba” / ul. Żeromskiego 26	Zorganizowanie pomocy dla dzieci, młodzieży i ich rodzin w postaci różnorodnych ofert zajęć i aktywności w Placówce Wsparcia Dziennego "SPOT Łajba" prowadzonych w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę	45
5.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitava” / ul. Wiczlińska 93	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT VITAVA na Wiclinie przy ul. Wiczlińskiej 93	23
6.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitava” / ul. Widna 8	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT VITAVA na Witominie przy ul. Widnej 8	38
7.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Vitava” / ul. Abrahama 82	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT VITAVA Śródmieście przy ul. Abrahama 82	24
8.	Stowarzyszenie Świętego Mikołaja Biskupa / ul. Św. Mikołaja 1	SPOT Mikołaj – Alternative	49
9.	Stowarzyszenie Społecznej Edukacji Non Stop / ul. Żeglarzy 5	SPOT Światłowcy dla Rodziny i Dziecka	47
10.	Stowarzyszenie 180 Stopni / ul. Nagietkowa 73	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT "Youth Point" na terenie dzielnicy Gdynia Dąbrowa	32
11.	Fundacja Zmian Społecznych „Kreatywni” / ul. Opata Hackiego 17	Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego SPOT Klub Kreatywni w ramach sieci „Gdyńskich SPOT”	34
12.	Gdyńskie Stowarzyszenie „Familia” / ul. Morska 89	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego SPOT Familia w ramach sieci Gdyńskich SPOT	23
13.	Gdańska Fundacja Innowacji Społecznej / ul. Płk. Dąbka 52	SPOT Północ	15
14.	Fundacja Mały Bohater / ul. L. Staffa 10	Prowadzenie placówki wsparcia dziennego „Spot Jasnej Gwiazdy”	21

Pozostałe działania ZPS: Działania Głównego Specjalisty ds. Reintegracji Rodziny

W ramach działań Gł. specjalisty ds. reintegracji rodziny w 2018 roku przeprowadzono m.in.:

- konsultacje indywidualne dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia grupowe ZPS oraz dla pracowników gdyńskich instytucji pomocowych (skorzystało 107 osób / 235 godzin);
- grupowe warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców i opiekunów pragnących poszerzyć kompetencje opiekuńczo-wychowawcze w ramach zajęć „Szkoły dla rodziców” (42 osoby / 32 spotkania);
- comiesięczne, rodzinne zajęcia reintegracyjne dla rodziców i dzieci uczęszczających na zajęcia grupowe ZPS (56 osób / 10 spotkań);
- wakacyjny reintegracyjny wyjazd weekendowy (spływ kajakowy) (6 rodzin dzieci uczęszczających na zajęcia placówek wsparcia dziennego).

Łączne wydatki na działalność ZPS w 2018 roku wyniosły 5.380.074,03 zł, w tym 269.764,32 zł w ramach projektu „Rozwój Usług Społecznych”.

2.5. Usamodzielnianie wychowanków rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych i młodzieżowych ośrodków wychowawczych

W 2018 roku pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki objęto 132 osoby, w tym 62 osoby opuszczające rodziny zastępcze oraz 70 osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Świadczenie na usamodzielnienie otrzymało 10 osób, w tym 7 osób opuszczających rodziny zastępcze, 2 osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze i 1 osobę opuszczającą młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej objęto 22 osoby usamodzielniane, w tym 13 osób opuszczających rodziny zastępcze, 8 osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i 1 osobę opuszczającą młodzieżowy ośrodek wychowawczy.

Pomocą w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych objęto 65 osób, w tym 26 osób opuszczających rodziny zastępcze, 34 osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze i 5 osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

2.6. Wsparcie oferowane przez organizacje pozarządowe wyłonione w drodze konkursu

2.6.1. Wsparcie samotnych matek i rodzin ubogich realizowane przez Stowarzyszenie Gaudium Vitae im. Stanisławy Leszczyńskiej

Zadanie publiczne z zakresu pomocy społecznej w formie powierzenia, polegające na podejmowaniu działań związanych ze wsparciem materialnym i edukacyjnym samotnych matek i rodzin ubogich z terenu Gdyni.

W 2018 roku z pomocy skorzystało łącznie 1.328 osób (w tym 797 dzieci) z 353 rodzin. Wydatki na realizację zadania wyniosły 46.470,00 zł.

2.6.2. Wsparcie ubogich mieszkańców Gdyni realizowane przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, Pomorski Zarząd Wojewódzki w Gdańsku

Zadanie publiczne z zakresu pomocy społecznej w formie powierzenia, polegające na pozyskiwaniu, magazynowaniu i wydawaniu dla potrzebujących, najuboższych mieszkańców Gdyni darów rzeczowych w postaci żywności, ubioru, pościeli, sprzętu gospodarstwa domowego, środków czystości. Przekazywanie pomocy odbywa się we współpracy z pracownikami socjalnymi MOPS w Gdyni, którzy wskazywali potrzebujące rodziny.

W 2018 roku z pomocy skorzystało ogółem 807 osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły 23.550,00 zł.

3. Wsparcie osób bezrobotnych, osób bezdomnych i osób w kryzysie mieszkaniowym

3.1. Wsparcie osób bezrobotnych – działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i w partnerstwie z innymi podmiotami

Wsparcie osób bezrobotnych realizowane było poprzez pracę socjalną, organizowanie prac społecznie użytecznych oraz współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Gdyni. Pracownicy socjalni podejmowali działania mające na celu aktywizację zawodową klientów poprzez m.in.: kierowanie do udziału w pracach społecznie użytecznych, przekazywanie ofert pracy, które wpływały do Ośrodka, przedstawianie ofert dotyczących możliwości udziału w programach i zajęciach aktywizujących (m.in. w ramach projektu „System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdyni”, realizowanego przez Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni).

W 2018 roku kontynuowano współpracę pomiędzy MOPS a Powiatowym Urzędem Pracy w Gdyni na rzecz osób wykonujących prace społecznie użyteczne. **Prace społecznie użyteczne** w 2018 roku wykonywało łącznie 38 osób (w tym 30 osób w ramach porozumień z 27 podmiotami zewnętrznymi, 8 osób z jednostkami organizacyjnymi MOPS). Ogółem osoby bezrobotne wypracowały w programie 16.904 godziny. Efektem realizacji programu było podjęcie zatrudnienia przez 9 osób na otwartym rynku pracy.

Wydatki na organizację prac społecznie użytecznych wyniosły 136.391,00 zł.

W 2018 roku do projektu pn. „System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdyni PRACOWNIA” (zob. szerzej: część 3, pkt. 6), w ramach współpracy instytucjonalnej, pracownicy

MOPS skierowali 68 osób w tym: (1) do ścieżki wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, realizowanej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji – 7 osób; (2) do ścieżki intensywnego wsparcia społeczno-zawodowego, realizowanej przez Fundację Gospodarczą – 4 osoby; (3) do ścieżki wsparcia Centrum Integracji Społecznej, realizowanej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie – 57 osób.

3.2. Wsparcie osób bezdomnych oraz osób w kryzysie mieszkaniowym – działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i w partnerstwie z innymi podmiotami

3.2.1. Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej przy ul. Działowskiego 11

Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej (CRiIM) realizuje zadania dedykowane wsparciu osób bezdomnych, gdzie oprócz działań interwencyjnych, szczególny nacisk położono na reintegrację i proces wychodzenia z bezdomności. Główny nurt pomocy w wychodzeniu z bezdomności jest ukierunkowany na wyjście z instytucji / schroniska i zamieszkanie poza nim, koncentrując się na zapewnieniu osobie bezdomnej bezpiecznego miejsca przebywania (wynajęcie mieszkania, pokoju) oraz zakładając intensywną pracę w kierunku aktywizacji zawodowej i włączenia osób bezdomnych w życie społeczne. Plan pomocy opiera się na zasobach klienta i jest indywidualnie do niego dopasowywany poprzez aktywne działania środowiskowe, zmierzające do utrwalania samodzielności.

Łącznie w procesie deinstytucjonalizacji w 2018 roku (plan „Utrecht” oraz projekt „Gdyńska–Warszawska”, domy wspólnotowe, Indywidualne Programy Wychodzenia z Bezdomności; zob. szerzej: część 3, pkt. 6) uczestniczyło 209 osób. W 2018 roku w CRiIM realizowano ogółem 13 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności oraz 342 kontrakty socjalne.

Dodatkowe wsparcie dla osób bezdomnych, pozostających poza placówkami, świadczy dwóch streetworkerów, którzy systematycznie monitorują niemieszkalne środowiska przebywania osób bezdomnych, w miesiącach zimowych zapobiegają przypadkom zamarznięcia, współpracują z pracownikami socjalnymi i różnymi instytucjami. W 2018 roku nawiązano po raz pierwszy kontakt z 36 osobami przebywającymi w miejscach niemieszkalnych. Ponowiono 1.430 kontaktów z osobami przebywającymi w miejscach niemieszkalnych, zarówno tymi znanymi nam z lat ubiegłych, jak i nowo napotkanymi. We współpracy ze Strażą Miejską i Miejską Stacją Pogotowia Ratunkowego podjęto 20 interwencji – najczęściej w celu umieszczenia osoby bezdomnej w bezpiecznym miejscu: schronisku lub szpitalu. Na bieżąco aktualizowano mapę miejsc niemieszkalnych – obecnie w Gdyni jest ok. 60 takich miejsc, w których przebywają 34 osoby bezdomne.

W 2018 roku Gmina Miasta Gdynia otrzymała **wyróżnienie specjalne za rozwój innowacyjnych form pomocy osobom bezdomnym w Polsce**, przyznane w trakcie ogólnopolskiej konferencji „Pokonać bezdomność” przez Ogólnopolską Federację na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności i Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

3.2.2. Działania w partnerstwie

W 2018 roku odbywały się spotkania **Gdyńskiej koalicji „W obliczu Bezdomności”**, w skład której wchodziły instytucje oraz organizacje zajmujące się bezpośrednio lub pośrednio problematyką bezdomności. Łącznie odbyły się 4 spotkania, w tym 1 wyjazdowe. Spotkanie wyjazdowe połączone zostało z wizytą studyjną w Krakowie, gdzie członkowie koalicji zapoznali się z działalnością MOPS Kraków, Caritas, Dzieło Pomocy im. Ojca Pio i Stowarzyszenia *Lekarze Nadziei*.

3.2.3. Zapewnienie schronienia osobom bezdomnym

W 2018 roku w **Gdyni funkcjonowało ogółem 6 placówek** (w tym 2 placówki pozostające w strukturze MOPS oraz 4 placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe; zob. tabela nr 12), oferujących zabezpieczenie schronienia w postaci 259 miejsc dla osób bezdomnych.

Ponadto zapewniono miejsca w **8 schroniskach poza Gdynią**, do których w razie potrzeby kierowane są osoby bezdomne (zabezpieczono 140 miejsc).

Łącznie w 2018 roku zabezpieczono **399 miejsc w 14 placówkach**. Jest to minimalna liczba miejsc udostępnionych – w sytuacjach zwiększonego zapotrzebowania na miejsca w schroniskach, elastyczność funkcjonujących jednostek zapewnia możliwość objęcia tą formą wsparcia wszystkie osoby bezdomne tego wymagające.

Tabela nr 12. Placówki zapewniające schronienie na terenie Gdyni

Lp.	Wyszczególnienie	Informacje o placówce	Liczba miejsc w placówce	Liczba osób korzystających ze wsparcia placówki w 2018r. (narastająco)
Placówki pozostające w strukturze MOPS				
1.	Tymczasowy Ośrodek Opiekuńczy, ul. Chwarznieńska 93	Schronisko dla mężczyzn, w tym starszych i niepełnosprawnych. Zapewniało całodobowy nocleg, wyżywienie, środki czystości oraz prowadziło kompleksową pracę socjalną. Na terenie ośrodka prowadzona była terapia zajęciowa aktywizująca życiowo mieszkańców placówki oraz diagnostyka i terapia uzależnień. Placówka funkcjonowała do dn. 04.06.2018r.	20	21
2.	Ośrodek wsparcia dla kobiet i mężczyzn w Zespole Opiekuńczym, ul. Fredry 3	Ośrodek zapewnia całodobowy nocleg, wyżywienie, środki czystości oraz prowadzi kompleksową pracę socjalną i udziela specjalistycznego wsparcia na drodze do usamodzielnienia.	60	126
Placówki prowadzone przez organizacje pozarządowe				
3.	Schronisko dla rodzin, ul. Leszczyńki 153	Schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie Alter Ego. Placówka zapewnia całodobowy nocleg, wyżywienie, w miarę potrzeby środki czystości, odzież. Osoby przebywające w schronisku motywowane są do podejmowania terapii, w tym odwykowej.	55	108
4.	Schronisko dla osób bezdomnych wraz z zapewnieniem warunków do noclegu osobom wymagającym interwencyjnego wsparcia w tym zakresie, ul. Janka Wiśniewskiego 24	Schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie Alter Ego. Placówka zapewniała całodobowe miejsca pobytu i noclegu, wyżywienie, w miarę potrzeb środki czystości, odzież. Placówka posiadała ponadto 20 miejsc interwencyjnych, zapewniając warunki do noclegu dla osób wymagających interwencyjnego wsparcia w wymiarze dobowym (w tym osób bezdomnych oraz osób nietrzeźwych). Schronisko funkcjonowało do dn. 30.06.2018r.	schronisko: 40 interwencja: 20	schronisko: 72 interwencja: 520
5.	Noclegownia dla osób bezdomnych, ul. Janka Wiśniewskiego 24	Placówka prowadzona przez Stowarzyszenie Alter Ego. Umożliwiała nocleg oraz przebywanie w ogrzewanym pomieszczeniu od godz. 17.00 do godz. 9.00 dnia następnego oraz w przypadku wystąpienia uzasadnionej potrzeby przebywania w ogrzewanym pomieszczeniu w godz. od 9.00 do 17.00. Noclegownia funkcjonuje od dn. 01.07.2018r.	50	205

5.	Ogrzewalnia dla osób bezdomnych, ul. Janka Wiśniewskiego 24	Placówka prowadzona przez Stowarzyszenie Alter Ego. Umożliwia udzielanie doraźnej pomocy w sytuacjach kryzysowych (w okresie jesienno-zimowym) poprzez zapewnienie pobytu w ogrzonym pomieszczeniu (ogrzewalni) osobom bezdomnym, potrzebującym krótkotrwałego schronienia i ochrony przed mrozem oraz świadczenie usług wsparcia interwencyjnego dla osób bezdomnych – w miejscu ich przebywania na terenie Miasta Gdyni. Ogrzewalnia funkcjonuje od dn. 01.10.2018r.	14	168
----	---	--	----	-----

Część 3 – Pozostałe działania

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Od listopada 2016 roku w ramach struktur organizacyjnych MOPS Gdynia funkcjonuje **Zespół ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych**. Do głównych zadań Zespołu należą w szczególności realizacja zapisów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GPPIRPA) oraz świadczenie pomocy dla mieszkańców Gdyni, w tym klientów ośrodka pomocy społecznej, w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu.

W skład Zespołu wchodzi: kierownik, inspektor będący sekretarzem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, główny specjalista ds. profilaktyki, pielęgniarka i specjalista ds. interwencji środowiskowej w jednej osobie, trzech psychologów, w tym jeden z certyfikatem terapeuty uzależnień i jeden w funkcji koordynatora usług terapeutycznych (do dn. 01.11.2018r.), jak i trzech pracowników Klubu Abstynenta Krokus czuwających nad jego prawidłowym funkcjonowaniem. Dodatkowo swoim doświadczeniem zawodowym wspiera pracę Klubu szkoleniowców z zakresu problematyki przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.

W ramach działań związanych z realizacją GPPIRPA w 2018 roku m.in.:

- 1) zapewniono specjalistyczne wsparcie terapeutyczne (zob. szerzej: część 3, pkt. 1.1);
- 2) finansowano działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zob. szerzej: część 3, pkt. 1.2);

3) współpracowano z kilkoma Ośrodkami Terapii Uzależnień w celu umożliwienia dobrowolnego podjęcia terapii osobom zmagającym się z problemem uzależnienia (prowadzenie rozmów motywujących, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, pomoc w zebraniu/prześłaniu dokumentacji na wyjazd i spełnieniu wymagań kwalifikacyjnych do danego ośrodka);

4) przeprowadzono cykl szkoleń dla profesjonalistów w zakresie problematyki uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, w tym:

(a) szkolenia z zakresu Alkoholowego Zespołu Płodowego (FAS) oraz Alkoholowego Efektu Płodowego (FAE) skierowane do różnych grup zawodowych (nauczyciele, personel medyczny) oraz rodziców (naturalnych, zastępczych) dzieci z alkoholowym zespołem płodowym;

(b) szkolenia dla pracowników MOPS z tematyki uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz wsparcia psychologicznego dla rodzin z szeroko rozumianymi dysfunkcjami wynikającymi z występowania choroby alkoholowej w historii rodziny;

(c) szkolenia dla pracowników instytucji miejskich współpracujących m.in. w ramach Gdyńskiej Koalicji na rzecz Gminnych Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom;

(d) wizyty studyjne do Chrześcijańskiego Ośrodka dla Osób Uzależnionych *Teen Challenge* w Broczynie oraz do Miejskiego Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. Bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi.

4) podnoszono poziom wiedzy o problemie uzależnienia od alkoholu i zagrożeń z niego wynikających poprzez m.in.:

(a) zaplanowanie i koordynowanie jako lider koalicyjnej grupy roboczej „Powszechność informacji” Tygodnia Profilaktyki Uzależnień w Gdyni. Wydarzenia aktywizowały jednostki miejskie do

otwarcia się na współdziałanie w propagowaniu istniejących form wsparcia w tym obszarze (warsztaty, drzwi otwarte instytucji, piknik dla rodzin, akcja informacyjno-edukacyjna, konferencja jubileuszowa OPiTU, spotkanie informacyjne w ramach współpracy koalicji na rzecz zdrowia psychicznego, spotkanie z zakresu profilaktyki uzależnień z młodzieżą szkolną w „Bibliotece z Pasją” pn. „W tym domu mieszka alkohol”);

(b) organizację konferencji miejskiej z warsztatami i wykładami pn. „GPS dobrego pomagania rodzinom z problemem alkoholowym” dla osób zainteresowanych problematyką uzależnień;

(c) organizację dwóch spotkań Gdyńskiej Koalicji na Rzecz Gminnego Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom planujących i podsumowujących prowadzone działania oraz spotkania koalicyjnych grup roboczych czego wynikiem jest przeprowadzenie pilotażowych badań osób współuzależnionych wśród dzieci i dorosłych oraz pilotażu gdyńskiego programu z zakresu profilaktyki uzależnień „Bądź w relacji” w wybranych szkołach ponadgimnazjalnych;

(d) współorganizację ogólnopolskiej konferencji pn.: „Jesienna konferencja szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Pomocy Telefonicznej i Gdańskiego Telefonu Zaufania *Anonimowy Przyjaciel*”, poświęconej uzależnieniom i przemocy wśród młodzieży;

(e) dystrybucję plakatów, broszur, ulotek informacyjnych, materiałów promocyjnych dotyczących tematyki z zakresu zadań określonych w GPPiRPA, pakietów edukacyjnych dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym.

1.1. Podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

W 2018 roku usługi z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych świadczone były przez organizacje pozarządowe, bądź podmioty prowadzące działalność gospodarczą, wyłonione w drodze przetargu, otwartych konkursów lub w trybie pozakonkursowym. Szczegółowy zakres realizowanych działań prezentuje tabela nr 13.

Tabela nr 13. Podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Lp.	Wyszczególnienie	Zadanie	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia w 2018 r.
1.	AD REM Psychoedukacja i Terapia Krystyna Grodowska - Rodak	Koordinacja cotygodniowych spotkań dwóch grup samopomocowych DDA i DDD: 1) grupa samopomocowa nr 1 (dla max.15 osób), ul. Płk. Dąbka 207 2) grupa samopomocowa nr 2 (dla max. 30 osób), ul. Gen. Maczka 1	1) grupa samopomocowa nr 1: 51 spotkań / śr. w tyg. 9 osób 2) grupa samopomocowa nr 2: 52 spotkania / śr. w tyg. 22 osoby
2.	AD REM Psychoedukacja i Terapia Krystyna Grodowska - Rodak	Zajęcia warsztatowe w oparciu o program 12 Kroków DDA i DDD dla osób z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika (DDA) i Dorosłych Osób z Rodzin Dysfunkcyjnych (DDD), adresowane do grupy max. 12 osób. Grupa prowadzona była w siedzibie MOPS Gdynia, ul. Grabowo 2 dwa razy w miesiącu. Usługa realizowana w terminie I-V.2018 r.	Przeprowadzono 10 zajęć, śr. w tyg. udział 4 osoby.
3.	AD REM Psychoedukacja i Terapia Krystyna Grodowska - Rodak	Przeprowadzenie w systemie weekendowym dwóch 12-godzinnych warsztatów dla osób z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika (DDA) i Dorosłych Osób z Rodzin Dysfunkcyjnych (DDD) pn.: (1) „Stać się swoim i kochającym rodzicem” oraz (2) „Wewnętrzne dziecko- prawdziwe JA”.	Udział wzięło ogółem 28 osób, w tym: 16 osób w warsztacie pierwszym oraz 12 osób w warsztacie drugim.

4.	Zewnętrzne gabinety terapeutyczne	Świadczenie pomocy dla osób i rodzin w Gdyni z problemem uzależnienia współwystępującego z zaburzeniami psychicznymi, w tym: 1) psychoterapia indywidualna prowadzona przez dwóch terapeutów; 2) grupa wsparcia dla rodzin osób z podwójną diagnozą, ul. Wolności 11 A oraz ul. Górna 20/10	Z różnych form wsparcia skorzystały łącznie 23 osoby. Odkryto się: 1) 335h psychoterapii indywidualnej dla ogółem 13 osób; 5) 84h grupowego wsparcia dla rodzin osób z podwójną diagnozą; zajęcia rozpoczęło 10 osób, a skończyło 7; średnio uczestniczyło w zajęciach 5 osób.
5.	Zewnętrzne gabinety terapeutyczne	Zapewnienie wsparcia terapeutycznego w zakresie profilaktyki szeroko rozumianych dysfunkcji rodzinnych, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień od alkoholu, w tym: 1) prowadzenie terapii indywidualnej przez siedmiu terapeutów; 2) prowadzenie terapii systemowej rodzin przez trzy pary terapeutów.	Z oferty skorzystało: 1) terapia ind. - 43 osoby / 1.014 sesji 2) terapia rodzinna - 21 rodzin / 97 sesji
7.	Gabinet Psychoterapii i Rozwoju Osobistego Magdalena Świstun	Prowadzenie dwóch grup młodzieżowych, w tym grupy o charakterze terapeutyczno-rozwojowym dla młodzieży w wieku 13-16 lat oraz grupy o charakterze psychoedukacyjno-rozwojowym dla młodych DDA w wieku 16-20 lat. I edycja realizowana była w okresie VI.2017-VI.2018r. II edycja w realizacji od VII.2018 (do VI.2019r.)	W I edycji uczestniczyło 19 osób. Zrealizowano: 1) 77 konsultacji 2) 42 dwugodzinne zajęcia dla gr. młodszej 3) 43 dwugodzinne zajęcia dla gr. starszej. W II edycji od VI do XII.2018 r. uczestniczyło 20 osób. Zrealizowano: 1) 55 konsultacji 2) 16 dwugodzinnych zajęć dla gr. młodszej 3) 11 dwugodzinnych zajęć dla gr. starszej.
8.	Indywidualna Praktyka Lekarska Daria Falencikowska	Prowadzenie konsultacji psychiatrycznych dla osób z rodzin dysfunkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień od alkoholu w okresie od 8.02.2018 r. do 31.12.2019 r.	Zrealizowano 63 konsultacje psychiatryczne (skorzystało 35 osób).
9.	Barbara Lutow oraz Maria Kapuścińska	Przeprowadzenie spotkań konsultacyjnych z zakresu profilaktyki szeroko rozumianych dysfunkcji rodzinnych, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień od alkoholu, tj. konsultacji dla rodzin oraz przedstawicieli instytucji pracujących z tymi rodzinami.	Zrealizowano: 1) 59 zespołów z psychoterapeutami; 2) 138 konsultacji / ogółem 207h
10.	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Prof. Bilikiewicza w Gdańsku	Świadczenie usług terapeutycznych dla mieszkańców Gdyni w ramach programu „Wielokierunkowa pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom mieszkającym w Gdyni”	Zrealizowano: 1) 246 sesji psychoterapii indywidualnej (1 pacjent skorzystał śr. z 5 sesji), 2) 220 sesji motywacyjno-edukacyjnych, 3) 120 konsultacji psychiatrycznych (90 osób), 4) 114 sesji terapii grupowej (śr. udział 10 osób).
11.	Fundacja Zmian Społecznych „Kreatywni” w Gdyni	Prowadzenie streetworkingu w wybranych dzielnicach Gdyni w środowiskach młodzieżowych zagrożonych problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych. Zadanie pod nazwą: „Street-Po-rada” realizowane jest od 25.05.2018r.	W okresie od V. do XII. 2018 r. dwóch streetworkerów odbyło 46 dyżurów (ogółem 260 godz. dyżurów), nawiązano kontakt z 390 osobami, opracowano i rozdyskrebowano materiały informacyjne, podjęto 6 interwencji.

1.2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdyni

W 2018 roku do GKRPA złożono 187 wniosków w sprawie zastosowania wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym 128 z nich (68,4% ogółu) skierowano do sądu.

W skład GKRPA wchodziło 20 członków. W 2018 roku odbyło się ogółem 27 posiedzeń. Biegły psycholog i biegły psychiatra wydali ogółem 101 opinii psychiatryczno-psychologicznych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób zgłoszonych do GKRPA. Biegły psycholog przeprowadził ponadto 121 wywiadów ze świadkiem, które są jednym z etapów postępowania zmierzającego do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

W ramach działań GKRPA, przeprowadzono dwukrotnie monitoring punktów sprzedaży alkoholu we wskazanych dzielnicach Gdyni pod kątem zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, jak również sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym i nieletnim.

1.3. Klub Abstynenta Krokus

Od 2016 roku Klub Abstynenta Krokus funkcjonuje w ramach struktur MOPS Gdynia. Klub ma swoją siedzibę przy ul. Traugutta 9. Jest miejscem spotkań dla osób szukających wsparcia w walce z chorobą alkoholową, a także pełni funkcję informacyjną nt. miejsc pomocy dla osób cierpiących z powodu choroby alkoholowej. Klub jest czynny przez cały tydzień.

W 2018 roku w Klubie odbywały się spotkania grup samopomocowych tj.:

- 1) pięciu grup AA (292 spotkania / udział śr. tydz. 117 osób);
- 2) grupy AI-Anon (48 spotkań / śr. tydz. 9 osób);
- 3) grupy AH – Anonimowych Hazardzistów (52 spotkania / śr. tydz. 6 osób);
- 4) grupy AJ – Anonimowych Jedzenioholików (45 spotkań / śr. tydz. 6 osób);
- 5) grupy DDA/DDD (53 spotkania / śr. tydz. 8 osób).

W ramach dodatkowej oferty, w Klubie prowadzono grupę psychoedukacyjną dla współuzależnionych rodziców dorosłych dzieci pijących nadmiernie alkohol (45 spotkań / udział śr. tydz. 7 osób), grupę psychoedukacyjną dla osób współuzależnionych (44 spotkania / udział śr. tydz. 3 osoby), indywidualne spotkania terapeutyczne z terapeutą uzależnień (547 spotkań / udział 46 osób) oraz jednorazowe konsultacje dotyczące weryfikacji problemu uzależnienia lub przekierowania do innych placówek pomocowych (77 osób).

Ponadto, odbyło się 487 spotkań indywidualnych, w tym m.in.: 144 spotkań informacyjno-edukacyjnych, dotyczących przebiegu choroby alkoholowej, mechanizmów współuzależnienia oraz 343 konsultacje specjalistyczne.

Od początku 2018 roku w Klubie Abstynenta Krokus realizowany jest **program pn. „Podwójny problem”** (wcześniej w Klubie 1,2,3 przy ul. Warszawskiej 42), w ramach którego odbywają się: kwalifikacje do uczestnictwa w programie poprzez przeprowadzenie konsultacji z psychologiem-certyfikowanym terapeutą uzależnień (odbyło się 50 konsultacji diagnozujących) oraz konsultacji z lekarzem-psychiatrą (por. tabela nr 12 pkt. 8); prowadzone przez dwóch psychoterapeutów spotkania grupy psychoterapeutycznej dla osób z tzw. podwójną diagnozą (od marca do grudnia 2018r. odbyło się 41 spotkań / udział śr. tydz. 5 osób). Pozostałe wsparcie w ramach programu zlecone zostało gabinetom zewnętrznym (por. tabela nr 12, pkt. 4).

2. Gdynskie Centrum Diagnozy i Terapii FASD

Centrum FASD powstało w styczniu 2016 roku i znajduje się w Gdyni przy ul. Morskiej 112b/111. Działalność jednostki – pozostającej w strukturach organizacyjnych MOPS Gdynia – ukierunkowana jest na pomoc rodzicom/opiekunom i dzieciom z syndromem FASD (spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych). Kadre ośrodka stanowią aktualnie: kierownik – psychiatra dzieci i młodzieży, pedagog, rejestratorka oraz specjaliści, realizujący swoje zadania na podstawie zawartych umów o świadczenie usług (neurolog dziecięcy, dwóch psychologów, fizjoterapeuta).

W 2018 roku w ramach funkcjonowania Centrum m.in.:

1) wykonywano kompleksowe diagnozy w zakresie FASD (skonsultowano 102 osoby, zdiagnozowano 60 osób, wydano 51 wielospecjalistycznych diagnoz wraz z zaleceniami do pracy, w tym 25 diagnoz FASD);

2) prowadzono konsultacje i pracę z dziećmi z zespołem FASD, w tym instruktaż rodziców/opiekunów w zakresie pracy z podopiecznymi w domu (158 osób / 418h);

3) prowadzono indywidualne spotkania psychoedukacyjne z rodzicami/opiekunami (52 osoby / 68h) i grupy wsparcia (26 osób / 12,5 h);

4) prowadzono szkolenia i konsultacje dla specjalistów i osób zawodowo stykających się z dziećmi z FASD (pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, pracownicy socjalni, pedagodzy i psychologowie szkolni, kuratorzy, sędziowie, terapeuci OPiTU; 83 osoby / 12h);

5) prowadzono rehabilitację w zakresie integracji sensorycznej dzieci z FASD (80 osób / 243h) oraz konsultacji diagnostycznych (39 osób / 54h);

6) udzielano pomocy interwencyjnej dla środowisk dzieci z FASD w postaci konsultacji telefonicznych (ok. 80 konsultacji) oraz interwencji w środowisku szkolnym (16 osób / 5 spotkań);

7) prowadzono warsztaty profilaktyczne dla uczniów gdyńskich szkół średnich (270 osób / 12h).

Ponadto, promowano działalność Centrum oraz propagowano wiedzę na temat wpływu alkoholu na płód (głównie w środowisku szkolnym: nauczyciele, pedagodzy, psychologowie, studenci oraz wśród profesjonalistów podczas spotkań koalicyjnych, konferencji tematycznych i wizyt studyjnych).

3. Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy ul. Śląskiej 48 oraz działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Do głównych zadań, powołanego we wrześniu 2013 roku, **Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** (Zdsppwr) należy realizacja działań związanych z Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

MOPS jest również koordynatorem działań koalicji, w skład której wchodzi instytucje i organizacje, mające na celu współdziałanie i uzupełnianie się w rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie. W ramach koalicji funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny** (zgodnie z wymogami Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), liczący według stanu na koniec 2018 roku – 143 członków.

W 2018 roku wszczęto ogółem **316 procedur „Niebieskie Karty” (pNK)**, które koordynowało 9 pracowników socjalnych Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto, w ramach działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w 2018 roku zrealizowano m.in.:

1) cztery spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI), w tym dwa wyjazdowe spotkania warsztatowe;

2) kontynuowano utrzymanie pokoju dla sprawców przemocy w rodzinie oraz stron internetowych www.gdyniawspiera.pl oraz www.bialawstazkagdynia.pl;

3) przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla ogółem 155 uczniów Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 oraz nr 2 w Gdyni w tematyce związanej z problematyką przemocy;

4) realizowano projekt pn. „Multiplan – gdyńskie działanie przeciw przemocy” współfinansowany ze środków MRPiPS w ramach Programu Ośłonowego (zob. szerzej: część 3, pkt. 6);

5) przeprowadzono szkolenia/pogadanki/spotkania w tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie i współpracy międzyinstytucjonalnej m.in.: dla 8 policjantów z Komisariatu Policji Śródmieście, dla 20 seniorów w siedzibie CAS, dla ponad 30 osób z Rady Pedagogicznej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2, dla ponad 60 pracowników trzech NZOZ, dla 18 członków ZI Tczew, dla dyrektorów gdyńskich placówek oświatowych;

6) przeprowadzono spotkanie w siedzibie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia odnośnie współpracy pomiędzy koordynatorami pNK a osobą prowadzącą program korekcyjno-edukacyjny (udział 14 osób);

- 7) współorganizowano X edycję kampanii społecznej „Biała Wstążka”;
- 8) w grudniu w sali widowiskowej Klubu 3. Flotyli Okrętów zorganizowano konferencję miejską pn. „Jubileuszowe 10 lat wspólnego przeciwdziałania przemocy”, która posumowała rok pracy ZI w Gdyni i kampanię Białej Wstążki (udział ponad 200 osób).

4. Dział Cyfryzacji i Technologii Informatycznych (DCITI) przy ul. Grabowo 2

W 2018 roku kontynuowano proces zwiększania bezpieczeństwa informacji zarówno od strony rozwoju i modyfikacji procedur, jak i modernizacji infrastruktury IT. Zgodnie z wymaganiami RODO przeprowadzono także testy penetracyjne, które dotyczyły styku sieci wewnętrznej z siecią zewnętrzną.

W 2018 roku rozwijano wykorzystanie oprogramowania do zarządzania infrastrukturą IT – oprócz dostępnych do tej pory modułów odpowiedzialnych za monitorowanie działań pracowników, inwentaryzowano sprzęt IT oraz rozpoczęto wdrażanie produkcyjne oprogramowania do zgłaszania usterek (eHelpDesk). Dzięki temu oprogramowaniu pracownicy DCITI mogą dokładniej i lepiej monitorować nie tylko działanie użytkowników w systemie oraz funkcjonowanie samego systemu, ale i obsługiwać napływające drogą elektroniczną zgłoszenia dotyczące usterek, a także sprawniej zarządzać zasobami sprzętowymi w jednostce.

W 2018 roku zakończono realizację inwestycji polegającej na modernizacji i optymalizacji infrastruktury serwerowo-macierzowej i sieciowej. Dotychczasowa infrastruktura macierzowa, z powodów zarówno rosnących potrzeb MOPS Gdynia, w tym rosnącej objętości informacji przetwarzanych w sieci, jak i starzenia się technologicznego, przestała spełniać wymagania techniczne. Dokonano zakupu nowej macierzy wraz z urządzeniami i oprogramowaniem peryferyjnym.

5. Poradnictwo specjalistyczne

5.1. Poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne

Na mocy Zarządzenia Nr 42A/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdyni z dnia 24 października 2018 roku Sekcja ds. pomocy psychologicznej przy Zespole ds. Rozwoju Pomocy Społecznej została przekształcona organizacyjnie w samodzielny **Zespół Pomocy Psychologicznej**. Siedziba Zespołu nie uległa zmianie i mieści się przy ul. Świętojańskiej 57/1. Zgodnie z Zarządzeniem, zakres działania Zespołu obejmuje m.in.: organizowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego osobom i rodzinom objętym pomocą Ośrodka, prowadzenie poradnictwa i działań interwencyjnych w miejscu zamieszkania klienta (w uzasadnionych przypadkach), powoływanie multidyscyplinarnych zespołów opracowujących plan pracy na rzecz klienta i jego rodziny, współudział w diagnozowaniu problemów oraz inicjowaniu specjalistycznych działań pomocowych we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Ośrodka oraz prowadzenie szkoleń i konsultacji dla specjalistów i osób zawodowo stykających się z klientami Ośrodka.

W 2018 roku z różnych form wsparcia Sekcji/Zespołu skorzystało ogółem 409 klientów MOPS (w tym m.in.: 62 osoby z konsultacji indywidualnych, 112 osób ze spotkań terapeutycznych, 31 środowisk z konsultacji rodzinnych).

Wybrane przykłady innych działań: udział w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, prowadzenie zajęć relaksacyjnych dla pracowników socjalnych, prowadzenie zajęć grupowych (w tym treningi pamięci, warsztaty psychoedukacyjne) w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, przeprowadzenie warsztatów tematycznych „Agresja. Czy można ją zrozumieć i ośwoić”, dla uczniów dla uczniów szkół podstawowych.

5.2. Poradnictwo prawne

Pomoc konsultantów prawnych polegała m.in. na udzielaniu informacji o obowiązujących przepisach prawnych, interpretacji tych przepisów, udostępnianiu wzorów pism procesowych

i nieprocesowych, pomocy w ich redagowaniu, omawianiu z klientami sposobów postępowania przed sądami, organami administracji publicznej. Ponadto, radcy prawni i konsultanci prawni reprezentowali MOPS przed sądami powszechnymi i administracyjnym.

W 2018 roku konsultanci prawni Działu Prawnego przyjęli 212 osób i udzielili 326 porad prawnych.

6. Realizowane projekty

1) Projekt socjalny „**Gdyńska-Warszawska**”, realizowany przez Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej od 2016 roku. Celem projektu jest aktywizacja osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności. Jest to działanie wpisujące się w ideę metody *housing first*. Projekt zakładał wyremontowanie i włączenie w struktury MOPS mieszkania pozyskanego z zasobów gminy, co pozwala na monitorowanie procesu wdrażania w/w metody zarówno w obszarze organizacyjnym, jak i merytorycznym, w szczególności w zakresie aktywnego uczestnictwa osób bezdomnych w procesie adaptacji przestrzeni mieszkalnej. Obecnie w sześciopokojowym mieszkaniu przebywa 5 osób, które uczą się samodzielności i wzmacniają nabyte do tej pory kompetencje społeczne i zawodowe przez konfrontację z wyzwaniami życia codziennego.

2) Projekt „**Utrecht**”, realizowany przez Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej od 2015 roku. Zakłada wielopłaszczyznowe podejście do pracy z osobami bezdomnymi oraz procesu wychodzenia z bezdomności. Projekt jest zbieżny z ideą metody *housing first*, która w pierwszej kolejności koncentruje się na zapewnieniu osobie bezdomnej bezpiecznego miejsca przebywania (wynajęcie mieszkania, pokoju) oraz zakłada intensywną pracę w kierunku aktywizacji społeczno-zawodowej. Wpisuje się w również proces „deinstytucjonalizacji”, w którym główny nurt pomocy w wychodzeniu z bezdomności jest ukierunkowany na „wyjście” z instytucji / schroniska i zamieszkanie poza nim. Plan pomocy opiera się na zasobach klienta i jest indywidualnie do niego dopasowywany poprzez aktywne działania środowiskowe, zmierzające do utrwalania samodzielności. W 2018 roku w projekcie uczestniczyły 182 osoby. Monitoring sytuacji życiowej uczestników projektu wykazał m.in.: do schronisk powróciło 14 osób, a 50 osób znajduje się poza systemem pomocy społecznej i nie zgłasza się po pomoc. 10 osób zmarło z przyczyn zdrowotnych. Pozostałe osoby wykazują wyraźną wolę utrzymania wytyczonego sobie celu. Realizacja działań planu Utrecht w DOPS uruchomiła w 2018 roku nowe inicjatywy w dzielnicach, które wychodzą naprzeciw pojawiającym się potrzebom w zakresie reintegracji, jak również profilaktyki bezdomności. Są to m.in.: (1) „Usługa na 5” – umożliwienie zadbania o wygląd zewnętrzny poprzez usługę fryzjerską; (2) „Kubek na START” – zbieranie i magazynowanie podstawowego wyposażenia domowego na dobry początek dla osób wyprowadzających się ze schroniska; (3) „4 kąty” – inicjatywa nakierowana na profilaktykę bezdomności na terenie DOPS.

3) Projekt teatralny w konwencji Teatru Forum pn. „**W drodze Q... Nie-całkiem kulturalny Utrecht**” realizowany przez Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej w 2018 roku. Do projektu została zaproszona grupa osób bezdomnych, która wspólnie z 10. pracownikami CRiIM uczestniczyła w całym etapie wymyślenia, stworzenia, przygotowania i przedstawienia wydarzenia teatralnego. Przedsięwzięcie realizowane było przy współpracy z Teatrem Gdyńskie Główna Osobowa. Celem działania, ukierunkowanego na prowadzenie innowacyjnych metod pracy z osobami bezdomnymi, była m.in. aktywizacja społeczna osób bezdomnych przez sztukę, zwiększenie umiejętności społecznych, wywołanie autorefleksji oraz wyrażenia siebie (ekspert przez doświadczenie), wypełnienie czasu wolnego. Projekt zakończył się wystawieniem dwóch przedstawień, w których licznie uczestniczyły osoby zaangażowane w pomaganie innym, osoby bezdomne, jak również młodzież z gdyńskich szkół. W 2019 roku planowana jest organizacja kolejnej edycji projektu.

4) Projekt „**Ekspert przez doświadczenie**”, realizowany przez Zespół ds. doradztwa i aktywizacji osób niepełnosprawnych. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu

Spółecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Projekt, realizowany od 01.06.2016 roku, skierowany był do osób z zaburzeniami psychicznymi, oferując im kompleksowe, zindywidualizowane i długotrwałe wsparcie w procesie rehabilitacji w celu przygotowania ich do pełnienia roli osoby wspierającej inne osoby po kryzysach psychicznych w procesie zdrowienia, z wykorzystaniem własnych doświadczeń.

W okresie I-II.2018 roku w ramach działań projektowych m.in.: (1) prowadzono 35 Indywidualnych Ścieżek Reintegracji; (2) realizowano instrumenty aktywnej integracji takie jak: grupowe i indywidualne wsparcie psychologiczne, kursy zawodowe, poradnictwo zawodowe, usługę trenera pracy. Realizację projektu zakończono z dniem 28.02.2018 roku. Przygotowani w ramach projektu Ekspersi przez doświadczenie pełnią obecnie rolę wspierającą dla osób po kryzysach psychicznych, a także rolę konsultantów dla kadr pracujących z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

5) Projekt **„Edukacja dorosłych jako narzędzie na rzecz włączenia społecznego”**, realizowany przez MOPS Gdynia w partnerstwie czterech instytucji / organizacji (MOPS Gdynia, Stowarzyszenie Solidarni "PLUS" z Wandzina, Kofoeds Skole z Danii oraz MVO Proxima ze Słowacji). Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+.

Projekt miał na celu edukację osób dorosłych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Rezultatem projektu było wytworzenie sieci współpracy pomiędzy partnerami oraz wymiana doświadczeń i podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników. Projekt zakładał również podniesienie jakości oferty uczenia się i świadczonego wsparcia w organizacjach partnerskich. W 2018 roku w ramach działań projektowych zorganizowano m.in.: (1) trzy wizyty (w Słowacji, Polsce i Danii) w ramach *job shadowing*, w których udział wzięło 11 osób; (2) kilkudniowe seminarium pn. „Kompetencje adaptacyjne w procesie włączenia społecznego – teoria i codzienna praktyka w Kopenhadze”; (3) dwa spotkania grupy monitorująco-wdrażającej w Słowacji i Polsce, na którym omawiano zakresy realizacji poszczególnych etapów projektu, jak i planowanych działań w ramach zawiązanego partnerstwa. Projekt został zakończony międzynarodową konferencją i warsztatami podsumowującymi pn.: „Wyjście z cienia - dobre praktyki edukacji dorosłych w obszarze włączania społecznego”, zorganizowanymi w Gdyni w listopadzie 2018r.

6) Projekt **„MultiPlan – gdyńskie działanie przeciw przemocy”**, realizowany przez Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPS Gdynia w partnerstwie z Zespołem Placówek Specjalistycznych. Projekt współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Celem projektu – realizowanego w okresie od maja do grudnia 2018 roku – było podniesienie jakości gdyńskiego systemu wsparcia osób uwięzionych w przemoc poprzez realizację 9 działań ukierunkowanych na: diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w jego aspekcie lokalnym (realizacja badania *desk research* obejmującego 589 pNK z lat 2016-2017, którego efektem jest trzecia edycja publikacji pn. „Procedury Niebieskie Karty w Gdyni jako źródło udokumentowanej wiedzy o problemie przemocy w rodzinie”), podnoszenie kompetencji osób zawodowo zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie, w tym członków gdyńskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych (m.in. organizacja warsztatów wyjazdowych oraz spotkań o charakterze superwizyjnym dla specjalistów) oraz rozwijanie i zwiększanie dostępu do oferty poradnictwa specjalistycznego i oddziaływań terapeutycznych adresowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie (m.in. psychoterapia indywidualna, ind. konsultacje psychiatryczne, grupa wsparcia).

7) Projekt **„Innowacje na ludzką miarę – wsparcie w rozwoju mikroinnowacji w obszarze usług opiekuńczych dla osób zależnych”**, realizowany przez Fundację Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” z Warszawy w partnerstwie z Gminą Gdynia (Laboratorium Innowacji Społecznych i MOPS Gdynia), Miastem Stołecznym Warszawy oraz Ecorys Polska Sp. z o.o. Projekt

współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Realizacja projektu zaplanowana jest w terminie VI.2016 – VI.2019. Istotą projektu jest wsparcie nowatorskich, oddolnie wypracowanych rozwiązań dotyczących opieki – zarówno w odniesieniu do osób zależnych, jak i ich opiekunów. Przeprowadzono 3 nabory wniosków, w których zgłoszono 246 pomysłów. W dwóch lokalizacjach – Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni oraz Marzycielach i Rzemieślnikach. Domu Innowacji Społecznych w Warszawie – funkcjonują inkubatory, w ramach których – w oparciu o granty – testowane są najciekawsze pomysły. Reprezentanci MOPS zaangażowani są w realizację projektu w charakterze eksperckim.

8) Projekt **„MEMO - Multimedialne narzędzie wspomagające pamięć i aktywizujące osoby starsze”**. Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, realizowany przez Fundację Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” z Warszawy w partnerstwie z Gminą Gdynia (Laboratorium Innowacji Społecznych i MOPS Gdynia), Uniwersytetem SWPS i Laboratorium EE w okresie IV.2015 – III.2018. Powstały z udziałem pracowników MOPS Gdynia prototyp MEMO został przetestowany z seniorami (indywidualnie i grupowo) w ośrodkach wsparcia MOPS i gdyńskim DPS, a następnie wdrożony do stosowania w gdyńskich placówkach jako narzędzie pracy podczas treningów pamięci.

9) Projekt **„System Aktywizacji Społeczno-Zawodowej w Gdyni”**, realizowany przez Laboratorium Innowacji Społecznych w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, Fundacją Gospodarczą oraz Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Realizacja projektu zaplanowana jest w terminie XII.2016 – IX.2022.

Celem projektu jest aktywizacja społeczno-zawodowa i zwiększenie zatrudnienia osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym, poprzez realizację indywidualnych ścieżek reintegracji w ramach jednej z trzech oferowanych form wsparcia, tj.: (1) ścieżki specjalistycznego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością (m.in. doradztwo zawodowe, staże zawodowe, wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnością), realizowanej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji; (2) ścieżki zintensyfikowanego wsparcia społeczno-zawodowego (m.in. doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, staże), realizowanej przez Fundację Gospodarczą; (3) aktywności proponowanych przez Centrum Integracji Społecznej w Gdyni, prowadzonego przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta.

W 2018 roku – w ramach współpracy instytucjonalnej – pracownicy MOPS skierowali do projektu ogółem 68 osób.

7. Wolontariat w MOPS

W 2018 roku 27 osób wykonywało czynności wolontarystyczne. Ponadto, 51 osób zostało przeszkolonych z zakresu wolontariatu. Świadczenia wolontarystyczne wykonywane były m.in. w placówkach MOPS, rodzinnych domach dziecka oraz indywidualnych środowiskach.

Wsparcie wolontarystyczne dotyczyło pomocy w nauce i opiece nad dziećmi, towarzyszeniu osobom starszym i niepełnosprawnym, prowadzeniu grupy stolarskiej, terapii zajęciowej i punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

8. Gminny Program Rewitalizacji

W 2017 roku – w drodze uchwały nr XXX/721/17 Rady Miasta Gdyni z dnia 29 marca 2017r. – miasto Gdynia przyjęło do realizacji „Gminny Program Rewitalizacji”. Program sporządzony został dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały nr XIX/435/16 Rady Miasta Gdyni z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta

Gdyni, tj. dla sześciu podobszarów miasta zlokalizowanych w dzielnicach: Babie Doły, Oksywie, Chylonia, Leszczynki i Witomino-Radiostacja.

MOPS w Gdyni jest jednym z kilkunastu realizatorów działań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

8.1. Rewitalizacja społeczna Wzgórza Orlicz-Dreszera

Uchwałą nr XXXI/769/17 Rady Miasta Gdyni, dnia 26 kwietnia 2017r. przyjęto do realizacji Program Ochrony wsparcia mieszkańców Wzgórza gen. Orlicz-Dreszera na lata 2017-2021. Zarządzeniem Nr 5714/17/R z dnia 07.02.2017r. Prezydenta Miasta Gdyni, wskazano MOPS Gdynia jako lidera procesu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla obszaru Wzgórza Orlicz-Dreszera. Misją Programu ochronnego jest zapewnienie szansy rodzinom i osobom zamieszkującym ten teren, na poprawę swojej sytuacji życiowej poprzez wsparcie w zmianie miejsca zamieszkania oraz ustabilizowaniu sytuacji życiowej (z uwzględnieniem wszystkich aspektów funkcjonowania: mieszkaniowych, zawodowych, wychowawczych, edukacyjnych i relacji w społeczności lokalnej).

W ramach realizacji zadania w 2018r. m.in.: odwiedziono 145 rodzin zamieszkujących teren Wzgórza Orlicz-Dreszera celem sporządzenia Karty Rodziny (narzędzie do rozpoznawania indywidualnych potrzeb i oczekiwań); podpisano 65 deklaracji umożliwiających objęcie Programem Ochronnym.

W rejonie Wzgórza Orlicz-Dreszera w 2018 roku w dalszym ciągu funkcjonował Punkt Informacyjny, w którym od poniedziałku do piątku dyżurowało trzech oddelegowanych pracowników Centrum Reintegracji i Interwencji Mieszkaniowej. Utrzymywali oni stały kontakt z rodzinami korzystającymi z Programu ochronnego oraz z rodzinami, które pozostały na dzierżawionych terenach. Rodziny, które nie zdecydowały się na wyprowadzenie również objęte zostały pracą socjalną i w razie konieczności planowana była dla nich doraźna pomoc finansowa, materialna oraz pomoc w postaci usług opiekuńczych. W ramach pracy socjalnej rodziny wspierane były w pomocy przy wypełnianiu wniosków o lokal socjalny, wsparciu w aktywizacji zawodowej i społecznej, organizacji porad prawnych lub psychologicznych, pomocy w znalezieniu ofert wynajęcia lokalu i w przeprowadzce, pomocy w ubieganiu się o dodatek mieszkaniowy i energetyczny. Dodatkowo cały teren Wzgórza Orlicz-Dreszera monitorowany był na bieżąco przez streetworkerów pod kątem przebywania osób bezdomnych oraz podejmowania ewentualnych interwencji, a także dostarczania do mieszkańców ulotek informacyjnych

Do końca 2018 roku z terenu Wzgórza Orlicz-Dreszera objętego rewitalizacją wyprowadziło się łącznie 85 rodzin (173 osoby).

8.2. Rewitalizacja społeczna ulic Opata Hackiego i Zamenhofs

W 2018 roku w zespole dedykowanemu rewitalizacji ulic Zamenhofs i Opata Hackiego (ZOH) w Gdyni pracowało czterech pracowników socjalnych oraz jeden asystent rodziny. Jeden z pracowników socjalnych, poza regularną pracą, przejął również obowiązki związane z koordynacją pracy zespołu. Działania zespołu koncentrowały się na wspieraniu poszczególnych rodzin zamieszkałych na rewitalizowanym terenie oraz na aktywizacji społeczności lokalnej na rzecz dzielnicy.

Ogółem w ramach działań zespołu w 2018 roku wsparcia w postaci świadczeń pomocy społecznej udzielono 190 środowiskom. Ponadto, 4 rodziny zostały objęte intensywną pracą socjalną, a 12 – asystą rodzinną. Pracownicy socjalni prowadzili 5 kontraktów socjalnych.

W rodzinach niezarejestrowanych w systemie pomocy społecznej prowadzona była praca socjalna, organizowano pomoc żywnościową, rzeczową, poradnictwo prawno-psychologiczne, podejmowano działania interwencyjne.

Pracownicy zespołu współpracowali z Fundacją Zmian Społecznych „Kreatywni”, m.in. w organizacji Europejskiego Dnia Sąsiada, ale również w ramach comiesięcznych spotkań profesjonalistów zaangażowanych w proces rewitalizacji. Ponadto, pracownicy uczestniczyli w spotkaniach Zespołu Rejonowego, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w spotkaniach

organizowanych przez Laboratorium Innowacji Społecznych odnośnie powstających w Gdyni przystani sąsiedzkich.

8.3. Rewitalizacja społeczna ulicy Dickmana

W ramach prowadzonych działań rewitalizacyjnych w gdyńskiej dzielnicy Oksywie, kontynuował działalność Zespół zadaniowy, w skład którego weszli m.in. przedstawiciele Dzielnicowego Ośrodka Pomocy Społecznej nr 2 w Gdyni. Działania Zespołu skupione są wokół opracowania i wykonania planu readaptacji siedmiu, gminnych budynków mieszkalnych przy ul. Dickmana. W ramach realizacji zadania, które będzie kontynuowane w kolejnych latach, w 2018 roku m.in. kontynuowano rozeznanie sytuacji osób ubiegających się o dofinansowanie kosztów utrzymania lokali oraz realizowano dopłaty do ogrzewania (w 2018r. na kwotę 41.372,11 zł). Zastępca kierownika DOPS nr 2 uczestniczył ponadto w warsztatach nad modelem funkcjonowania sieci centrów sąsiedzkich – Przystani, prowadzonych przez Laboratorium Innowacji Społecznych.

9. Animowanie społeczności lokalnej

W 2018 roku. MOPS współorganizował dwie inicjatywy: X jubileuszową edycję **Gdyńskiego Magla Twórczego** oraz IV edycję **Gdyńskiego Magla Teatralnego**. Ich celem jest promowanie twórczości teatralnej i artystycznej osób niepełnosprawnych, umacnianie roli jaką sztuka pełni w poszerzaniu przestrzeni dla lepszego dialogu, popularyzacja twórczości osób z niepełnosprawnością oraz działalności organizacji i instytucji w obszarze wsparcia osób i rodzin z niepełnosprawnością.

W ramach działań na rzecz społeczności lokalnej w I połowie roku 2018 roku, MOPS Gdynia współpracował przy organizacji:

- 1) festynu **Europejski Dzień Sąsiada** (wraz z Fundacją Zmian Społecznych „Kreatywni” oraz Radą Dzielnicy Chylonia) w dzielnicy Chylonia;
- 2) **Festynu Sąsiedzkiego** (wraz z placówką wsparcia dziennego „Światłowcy”) w rejonie bloków socjalnych przy ul. Żeglarzy;
- 3) wydarzenia pn. **Parapetówka** (wraz z Laboratorium Innowacji Społecznej) z okazji oficjalnego otwarcia domu sąsiedzkiego Przystań Śmidowicza 49.

10. Współpraca trójsektorowa – akcja „Podaj dalej ciepło”

W ramach Partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju pomiędzy EDF Polska S.A. (aktualnie: PGE Energia Ciepła S.A. Oddział Wybrzeże), Miastem Gdynia i OPEC Spółka z o.o., przedstawiciele MOPS w Gdyni od lat współuczestniczą w realizacji programu wsparcia organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej „Podaj dalej ciepło”.

W styczniu 2018 roku podsumowano realizację IX gdyńskiej edycji akcji, której motywem przewodnim było „Międzypokoleniowe miasto w otwartych przestrzeniach społecznych”. W ostatnim kwartale roku podjęto również prace nad przygotowaniem X edycji akcji pod hasłem „Innowacje społeczne na ludzką miarę”.

11. Zaangażowanie na forum międzynarodowym

1) Komisja Włączające i Zdrowe Miasta Związku Miast Bałtyckich

W 2018 roku MOPS – w imieniu Miasta Gdyni – brał czynny udział w zarządzaniu Komisją Włączające i Zdrowe Miasta (Inclusive and Healthy Cities Commission) Związku Miast Bałtyckich (UBC; Union of the Baltic Cities), przewodnicząc w/w Komisji.

W ramach działań Komisji w 2018 roku m.in.: zorganizowano dwa spotkania przedstawicieli Komisji (w Karlstadzie oraz w Gdyni), a sześciu członków gdyńskiego Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyło w wizycie studyjnej w Karlstadzie, której celem było poznanie szwedzkiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele MOPS Gdynia wzięli także udział w konferencji

Związku Miast Bałtyckich w Rostocku, poświęconej zagadnieniom procesów migracyjnych, w której przygotowanie byli zaangażowani od momentu wypracowywania koncepcji.

2) Udział w konferencji Europejskiego Komitetu Regionów 2018, Belgia

Przedstawiciele MOPS Gdyni prezentowali Gdyński dialog o jakości usług opiekuńczych podczas międzynarodowej konferencji *Using social innovation policy approaches to help cities and regions realise the potential of the European Pillar of Social Rights* w dniu 16.04.2018 r. w Brukseli, na zaproszenie organizatorów konferencji: sieci samorządów i organizacji społecznych REVES, działających we współpracy z Uniwersytetem w Bolonii i Komitetem Regionów Komisji Europejskiej. Gdyński dialog prezentowany był jako jeden z przykładów innowacyjnych rozwiązań w sferze polityki społecznej.

12. Społecznie odpowiedzialne zlecenie zadań publicznych oraz wspieranie inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej

Od 2011 roku MOPS stosuje klauzule społeczne oraz inne instrumenty prospołeczne w zamówieniach publicznych i procedurach konkursowych. W szczególności odnoszą się one do integracji społecznej i zawodowej osób z niepełnoprównościami, a także zapewnienia osobom zatrudnianym do realizacji zlecanych zadań godziwych warunków zatrudnienia, na warunkach zbliżonych do tych, które obowiązują w MOPS. W roku 2018 kontynuowano powierzenie realizacji zadania publicznego polegającego na przygotowywaniu posiłków dla osób objętych wsparciem MOPS Spółdzielni Socjalnej „RAZEM” (zadanie 5-letnie), w ramach którego wspierano zatrudnianie osób z niepełnoprównościami. W postępowaniach na udzielenie zamówień publicznych na realizację usług opiekuńczych kontynuowano stosowanie klauzul pracowniczych.

W dniu 10 maja 2018 r., na zaproszenie Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Prezydenta m.st. Warszawy podczas konferencji „Klauzule społeczne w jednostkach samorządu terytorialnego - praktyka, problemy, wyzwania” przedstawiciel MOPS prezentował gdyńskie rozwiązania, a także współprowadził warsztaty na temat sposobów i metod weryfikowania stosowania klauzul społecznych i oceniania ich efektów

13. Współpraca z Radami Dzielnic

Współpraca z Radami Dzielnic realizowana jest przez jednostki MOPS, w tym Dzielnicowe Ośrodki Pomocy Społecznej. Wykaz zadań, przy których współpracowano w 2018 roku przedstawia tabela nr 14. Łączne wydatki na realizację zadań realizowanych we współpracy z radami dzielnic wyniosły w 2018 roku 38.213,50 zł.

Tabela nr 14. Zadania realizowane we współpracy z Radami Dzielnic w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatek w zł
1.	zakup artykułów do paczek dla najuboższych	19.997,30
2.	organizacja spotkań świątecznych	6.000,00
3.	dofinansowanie do sprzętu multimedialnego	4.981,20
4.	łączymy pokolenia dofinansowanie działalności klubu seniora	3.097,14
5.	dofinansowanie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy	1.500,00
6.	dofinansowanie działalności DOPS	1.457,86
7.	dofinansowanie działalności klubu "Od juniora do seniora" dla Dziennego Domu Pomocy Społecznej	1.180,00

14. Funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W roku 2018 przyjmowano wnioski o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia oraz wydawano legitymacje dla osób niepełnosprawnych (mieszkańców Gdyni oraz Sopotu). Szczegółowy zakres realizowanych działań prezentuje tabela nr 15. Na podstawie Uchwały nr XXXVIII/1111 Rady Miasta Gdyni z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie zmiany statutu gminnej jednostki budżetowej „Gdyńskie Centrum Zdrowia”, obsługę administracyjno-finansową Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdyni (PZON) prowadzi jednostka budżetowa Gdyńskie Centrum Zdrowia. Zarządzeniem Nr 7490/18/VII/R Prezydenta Miasta Gdyni z dnia 20.02.2018r. w sprawie obsługi administracyjno-finansowej PZON uregulowano okres przejściowy do czasu zmiany siedziby. Z dniem 21 maja 2018r. PZON zmienił siedzibę na ul. Władysława IV 43 w Gdyni przy Gdyńskim Centrum Zdrowia.

W I połowie 2018 roku wydatki na działalność i bieżące utrzymanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły 198.054,50 zł, w tym w ramach zadań zleconych powiatu wydatkowana kwota to 126.000,00 zł.

Tabela nr 15. Orzeczenia, legitymacje oraz karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych wydane przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w I połowie 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
Dla osób po 16 roku życia:		
1.	liczba przyjętych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	2.174
2.	liczba wydanych orzeczeń	2.074
3.	liczba wydanych legitymacji	1.413
Dla osób przed 16 rokiem życia:		
4.	liczba przyjętych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności	274
5.	liczba wydanych orzeczeń	251
6.	liczba wydanych legitymacji	194
Karty parkingowe:		
7.	liczba przyjętych wniosków o wydanie karty	539
8.	liczba wydanych kart	535

15. Dokumenty strategiczne i programowe

Działania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni wpisują się w założenia następujących dokumentów programowych:

1) **Gdyńska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2030** – przyjęta do realizacji przez Radę Miasta VI kadencji Uchwałą nr XXXIII/827/17 z dnia 28 czerwca 2017 roku;

2) **Gdyński Program Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2017-2019** – przyjęty do realizacji przez Radę Miasta VI kadencji Uchwałą nr XXXIII/828/17 z dnia 28 czerwca 2017 roku;

3) **Gdyński Program Wsparcia Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością na lata 2016-2020** – przyjęty do realizacji przez Prezydenta Miasta Gdyni na mocy Zarządzenia Nr 4819/16/VII/R z dnia 01 lipca 2016 roku;

4) **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdyni na lata 2016-2020** – przyjęty do realizacji przez Radę Miasta VI kadencji Uchwałą nr XIV/284/15 z dnia 25 listopada 2015 roku;

5) **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2014-2020** – przyjęty do realizacji przez Radę Miasta VI kadencji Uchwałą nr VI/66/15 z dnia 25 lutego 2015 roku;

6) **Gdyński Program Senioralny na lata 2015-2020** – przyjęty do realizacji przez Radę Miasta VI kadencji Uchwałą nr XLVII/1005/14 z dnia 29 października 2014 roku.

Pozostałe informacje dot. MOPS w Gdyni oraz jednostek w nadzorze MOPS za rok 2018:

1. Sposób wykonania uchwał Rady Miasta i zarządzeń Prezydenta Miasta (w ujęciu statystycznym):

Liczba uchwał Rady Miasta związanych z działalnością MOPS: 20

Liczba uchwał wykonanych: 20

Liczba zarządzeń Prezydenta Miasta związanych z działalnością MOPS: 126

Liczba zarządzeń wykonanych: 126

2. Dane na temat zadań oraz przedsięwzięć i projektów realizowanych w 2018 roku:

a) Wydatki na realizację kontraktów z organizacjami pozarządowymi (podmioty uprawnione zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie):

4.678.237,17 zł – 5,07% wydatków budżetowych

b) Liczba organizacji pozarządowych (podmioty uprawnione zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), które złożyły wniosek o dofinansowanie z budżetu gminy lub wzięły udział w konkursie o dopłaty, organizowanym dla organizacji pozarządowych:

W 2018 roku:

– 4 organizacje pozarządowe złożyły oferty na 4 ogłoszone otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej (1 oferta nie spełniła wymogów formalnych, w związku z tym 1 konkurs został unieważniony);

– 1 organizacja pozarządowa złożyła ofertę na 1 ogłoszony otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;

– 2 organizacje pozarządowe złożyły oferty realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

3. Dane o wnioskach o udzielenie informacji publicznej w trybie ustawy z dn. 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dn. 25 lutego 2016r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego:

Ilość wniosków w 2018 r.	
Ogółem:	14
w tym wnioski o uzyskanie informacji przetworzonej:	0
w tym sprawy, w których wydano decyzję o odmowie udzielenia inf. publ.:	0
w tym sprawy, w których wydano decyzję o umorzeniu postępowania o udzielenia inf. publ.:	0
w tym wnioski o ponowne wykorzystanie inf. publ.:	0

4. Dane o wydanych postanowieniach i decyzjach administracyjnych, z wyszczególnieniem (w nawiasie) liczby odwołań wnoszonych i rozpatrywanych przez SKO w 2018 roku:

Rozstrzygnięcie	Ogólna liczba	Liczba odwołań / zażaleń (w tym wnoszone do SKO)	Organ II instancji (w tym SKO)			Liczba zaskarż. do WSA	Liczba uchylon. przez WSA
			Utrzymane w mocy	Uchylone, zwrócone do ponownego rozpatrzenia	Uchylone, w których organ odwoławczy orzekł odmiennie niż organ I Instancji		
decyzje	20.590	35	23	9	1	3	1
postanowienia	141	5	3	2	0	0	0
ogółem	20.731	40	26	11	1	3	1

5. Dane na temat postępowań nadzorczych w 2018 roku: brak

6. Dane o petycjach złożonych i rozpatrywanych w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach w 2018 roku: brak

7. Informacje o działaniach, podejmowanych wobec organów Miasta Gdyni przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową w 2018 roku, w trybie ustawy z dn. 7 lipca 2005r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa: brak

8. Informacje o przeprowadzonych w 2018 roku konsultacjach z mieszkańcami Gdyni w trybie art. 5a o samorządzie gminnym: brak

Pozostałe informacje o realizacji zadań jednostki – Centrum Aktywności Seniora w 2018 roku:

1. Sposób wykonania uchwał Rady Miasta i zarządzeń Prezydenta Miasta (w ujęciu statystycznym):

Liczba uchwał Rady Miasta związanych z działalnością CAS: 0

Liczba uchwał wykonanych: 0

Liczba zarządzeń Prezydenta Miasta związanych z działalnością CAS: 16

Liczba zarządzeń wykonanych: 16 (w tym: 4 zarządzenia z XI-XII.2017r., 9 zarządzeń powołanych i zrealizowanych w 2018r., 3 zarządzenia z XII.2018r. do realizacji w 2019 r.)

2. Dane na temat zadań oraz przedsięwzięć i projektów realizowanych w 2018 roku:

a) Wydatki na realizację kontraktów z organizacjami pozarządowymi (podmioty uprawnione zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie):
209.960,03 zł – 8,38% wydatków budżetowych

b) Liczba organizacji pozarządowych (podmioty uprawnione zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), które złożyły wniosek o dofinansowanie z budżetu gminy lub wzięły udział w konkursie o dopłaty, organizowanym dla organizacji pozarządowych:
W 2018 roku 20 organizacji złożyło 31 ofert na konkurs, dotację otrzymało 18 organizacji na realizację 24 zadań.

3. Dane o wnioskach o udzielenie informacji publicznej w trybie ustawy z dn. 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej oraz ustawy z dn. 25 lutego 2016r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego: brak

4. Dane o wydanych postanowieniach i decyzjach administracyjnych, z wyszczególnieniem (w nawiasie) liczby odwołań wnoszonych i rozpatrywanych przez SKO: brak

5. Dane na temat postępowań nadzorczych w 2018 roku: brak

6. Dane o petycjach złożonych i rozpatrywanych w trybie ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o petycjach w 2018 roku: brak

7. Informacje o działaniach, podejmowanych wobec organów Miasta Gdyni przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingsową w 2018 roku, w trybie ustawy z dn. 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa: brak

8. Informacje o przeprowadzonych w 2018 roku konsultacjach z mieszkańcami Gdyni w trybie art. 5a o samorządzie gminnym: brak